

**ПОГОДЖЕНО**

Голова  
Державної служби морського  
і внутрішнього водного  
транспорту та судноплавства  
України

*Є. Ігнатенко*

«24» 05 2024 року



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

В.о. Ректора

ПВНЗ

«Одеського морського інституту»

*П.П.Ревурко*

«09» 05 2024 року



## РОБОЧІ НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ І ПРОГРАМИ

підготовки за напрямом «Особа командного складу, відповідальна за охорону судна (офіцер з охорони судна)» (Ship Security Officer) відповідно до вимог Правила VI/5 (пункт 1) Конвенції ПДНВ, розділу A-VI/5 Кодексу ПДНВ, Модельного курсу ІМО 3.19 «Офіцер з охорони судна» (Ship Security Officer), та Положення про звання осіб командного складу морських суден та порядку їх присвоєння, Затвердженого Постановою КМУ 30 грудня 2022 р. за № 1499.

“Вимог до тренажерного та іншого обладнання, призначеного для підготовки та перевірки знань командного складу та суднової команди” затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 07.10.2014 № 491

### Обсяг навчального часу (годин) – Повний курс підготовки

Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
15.5	-	0.5	16.0

### Обсяг навчального часу (годин) - Скорочений курс підготовки

Підготовка		Іспити та практична демонстрація компетентності	Усього
Теоретична	Практична		
7,5	-	0,5	8,0

м. Одеса  
2024

### Навчальний план і програму розробив:

**Желєзний Григорій Михайлович**, кандидат технічних наук, професор, капітан далекого плавання, автор 15 книг для судноводіїв, в тому числі і Довідника капітана морського транспортного судна на українській мові. Учасник 25-ї Антарктичної експедиції. Командував супертанкерами дедвейтом від 48,000 до 330,000 тон на протязі майже 20-и років. Член IFSMA.

Ним розроблені презентації **IMO MODEL COURSE 1.39 “LEADERSHIP AND TEAMWORK”** (розмір 5.0Gb), **IMO MODEL COURSE 3.11 - SAFETY INVESTIGATION INTO MARINE CASUALTIES AND MARINE INCIDENTS** (розмір 1.5 Gb), **IMO MODEL COURSES 3.19 та 3.26&3.27 “SECURITY AWARENESS TRAINING FOR ALL SEAFARERS”** (2.0 Gb) і **“Methodological Recommendations for Security”** (4.6 Gb) які покривають всі етапи підготовки спеціалістів даного ІМО курсу.

В Довіднику капітана морського транспортного судна відображені аспекти діяльності Офіцера по безпеці і охороні судна і всього екіпажу по охороні і безпеці судна.

## НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ ІМО та України

№ з/п	Найменування
1	Міжнародна конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками (включаючи Манільські поправки)
2	Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року, з поправками
3	Міжнародний кодекс з охорони суден та портових засобів (Кодекс ОСПЗ) (ISPS Code)
4	Моделльний курс ІМО 3.19 «Офіцер з охорони судна», видання 2012 року (Ship Security Officer)
5	Моделльний курс ІМО 3.26 «Підготовка моряків, призначених виконувати обов'язки з охорони судна», видання 2012 року (Security Training for Seafarers with Designated Security Duties)
6	Моделльний курс ІМО 3.27 «Підготовка та інструктаж з питань охорони для усіх моряків», видання 2012 року (Security Awareness Training for all Seafarers)
7	Моделльний курс ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамени та дипломування моряків» (Assessment, Examination and Certification of Seafarers)
8	Резолюція ІМО А.922 (22) від 29 листопада 2001 року «Кодекс практики розслідування актів піратства та збройних пограбувань суден» (ІМО А.922 (22) Code of Practice for the Investigation of the Crimes of Piracy and Armed Robbery Against Ships)
9	Резолюція ІМО А.917 (22) від 29 листопада 2001 року «Керівництво із застосування суднових автоматичних ідентифікаційних систем» (ІМО А.917 (22) Guidelines for the Onboard Operational Use of Shipborne Automatic Identification Systems (AIS))
10	Кодекс поведінки стосовно придушення піратства та озброєного пограбування суден у західній частині Індійського океану і в Аденській затоці (Джибутійський кодекс поведінки, 2009 року) (Code of Conduct Concerning the Repression of Piracy and Armed Robbery Against Ships in the Western Indian Ocean and the Gulf of Aden (Djibouti Code of Conduct, 2009))
11	Посібник ІМО «Керівництво для суднових капітанів з охорони судна», 2002 року (The Ship Master's Security Manual, 2002)
12	Посібник організації Американських водних операторів «Типовий план охорони судна» (The American Waterways Operators (2002, April). AWO Model Vessel Security Plan. Arlington, VA:AWO)
13	Резолюція ІМО MSC.298 (87) від 21 травня 2010 року «Створення розподільного засобу для надання інформації LRIT силами охорони, діючим у водах Аденської затоки і західній частині Індійського океану для надання допомоги в їх роботі з припи-

	нення піратства та озброєного пограбування стосовно суден (розподільний засіб)» (Resolution MSC. 298(87) of 21 May 2010 «Establishment of a distribution facility for the provision of LRIT information to security forces operating in waters of the Gulf of Aden and the western Indian Ocean to aid their work in the repression of piracy and armed robbery against ships (the distribution facility)»)
14	Посібник Міжнародної палати судноплавства «Типовий план охорони судна» (International Chamber of Shipping (2003) Model Ship Security Plan)
15	Посібник Міжнародної палати судноплавства «Морська охорона: Керівництво для суднових операторів по імплементації Кодексу ОСПЗ» (International Chamber of Shipping (2003) Maritime Security: Guidance for Ships Operators on the IMO International Ship and Port Facility Security Code)
16	Посібник ІМО ІМЕС(11)36 «Найкращі методи управління щодо захисту від сомалійських піратів, 2011 року (Best Management Practices for Protection Against Somalia Based Piracy (Version 4 - August 2011))
17	Циркулярний лист ІМО № 3164 від 14 лютого 2011 року «Реагування на проблему піратства» (IMO Circular Letter No. 3164 on 14 February 2011 «Responding to the Scourge of Piracy»)
18	Циркулярний лист ІМО MSC.1/Circ.1339 від 14 вересня 2011 року «Найкращі методи управління щодо захисту від сомалійських піратів» (MSC.1/Circ.1339 of 14 September 2011 «Best Management Practice for Protection Against Somalia Based Piracy» (BMP4))
19	Резолюція ІМО MSC.324(89) від 20 травня 2011 року «Виконання рекомендацій Керівництва з найкращих методів управління» (Resolution MSC.324(89) of 20 May 2011 «Implementation of Best Management Practice Guidance»)
20	Посібник ІМО «Найкращі методи управління щодо стримування піратства на відстані від узбережжя Сомалі та в районі Аравійського моря» (Best Management Practice to Deter Piracy off the Coast the Somalia in the Arabian Sea Area)
21	Циркуляр ІМО MSC.1/Circ.1405/ Rev.1 від 16 вересня 2011 року «Переглянуте тимчасове керівництво для судновласників, операторів, капітанів суден з використання приватного найманого персоналу озброєної охорони на суднах у районі високого ризику» (MSC.1/Circ.1405/Rev.1 of 16 September 2011 «Revised Interim Guidance to Ship-owners, Ship Operators, and Shipmasters on the Use of Privately Contracted Armed Security Personnel on Board Ships in the High Risk Area»)
22	Циркуляр ІМО MSC.1/Circ.1406/ Rev.1 від 16 вересня 2011 року «Переглянуте тимчасове керівництво для держав прапора щодо використання приватного найманого персоналу озброєної охорони на суднах у районі високого ризику» (MSC.1/Circ.1406/ Rev.1 of 16 September 2011 «Revised Interim Recommendations for Flag States Regarding the Use of Privately Contracted Armed Security Personnel on Board Ships in the High Risk Area»)

23	Циркуляр ІМО MSC.1/ Circ.1408/ Rev.1 від 16 вересня 2011 року «Тимчасові рекомендації для держав порту і прибережних держав стосовно використання приватного наземного персоналу озброєної охорони на суднах у районі високого ризику» (MSC. 1/Circ.1408/ Rev.1 of 16 September 2011 «Interim recommendations for port and coastal states regarding the use of privately contracted armed security personnel on board ships in the high risk area»)
24	Закон України «Про боротьбу з тероризмом»
26	Кодекс торговельного мореплавства України
27	Порядок організації охорони морських та річкових портів, затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 27 березня 2013 року № 198, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22 квітня 2013 року за № 654/23186

## ВИЗНАЧЕННЯ

1. **Company** («Компанія») – визначає власника судна або будь-яку іншу організацію або особу, таку як керівник або фрахтувальник з бербоут-чартеру, які перейняли на себе відповідальність за експлуатацію судна від судовласника і при цьому погодилися перейти на себе усі обов'язки і відповідальність, покладені на компанію цими правилами.

2. **Ship/Port Interface** (взаємодія судна з портом) – означає взаємні дії, коли судно прямо та безпосередньо залучено в операції, що включають рух людей, вантажів або продуктів за допомогою портових засобів на судно або з судна.

3. **Port Facility** (портові засоби) – ця територія, визначена Урядом або призначеною владою, де має місце взаємодія між судном і портом (Ship/Port Interface). Це включає такі райони, як якірні стоянки, причали очікування(відстою) і підходи з моря, якщо це застосовується.

4. **Ship to Ship Activity** (дії між суднами) – означає будь-які дії, що не відносяться до портових засобів, які включають пересування вантажів або персоналу з одного судна на інше.

5. **Designated Authority** (призначений орган влади) – означає організацію або адміністрацію, визначену договірним урядом, як відповідальну за забезпечення застосування положень відносно безпеки засобів та взаємодій судно/порт з боку портових засобів.

6. **International Ship and Port Facility Security (ISPS) Code** – означає Міжнародний Кодекс з охорони суден та портових засобів (Кодекс ОСПЗ), що складається з частини А (положення якої повинні розглядатися як обов'язкові) і частини В (положення якої повинні розглядатися як рекомендаційні).

7. **Security Incident** (небезпечний інцидент) – означає будь-яку підозрілу дію або обставину, яка загрожує безпеці судна, включаючи морські мобільні бурильні установки і високошвидкісні плавучі засоби або портові засоби, або будь-які операції судно/порт або судно/судно.

8. **Security Level** (рівень безпеки) – означає характеристику міри ризику того, що може бути зроблена спроба небезпечного інциденту або він станеться.

9. **Declaration of Security** (декларація про охорону) – означає угоду, досягнуту між судном і портовим районом або іншим судном, в якому узгоджуються, які заходи охорони кожен з них застосовуватиме та їх взаємодію.

10. **Recognized Security Organization** (визнана організація з охорони) – означає організацію з відповідною компетентністю в області охорони та що має відповідні знання судових і портових операцій, уповноважену проводити дії з оцінки або перевірки, або твердження, або сертифікації, потрібні цією главою або частиною А Кодексу ОСПЗ.

11. **Ship Security Plan** (План охорони судна) – означає план, складений для забезпечення застосування на борту судна заходів, призначених для захисту персоналу, вантажу, вантажного транспорту і судових запасів від ризику небезпечного інциденту.

12. **Port Facility Security Plan** (План охорони портових засобів) – означає план, складений для забезпечення застосування заходів для захисту портових засобів та суден, персоналу, вантажів, вантажного транспорту і суднового постачання, що знаходиться у порту при ризику небезпечного інциденту.

13. **Ship Security Officer** (офіцер з охорони судна) – означає особу на борту судна, підвітну капітанові, призначену Компанією як відповідальну за охорону судна, включаючи застосування та підтримку суднового плану охорони та за зв'язок з офіцером охорони компанії і офіцерами охорони порту.

14. **Company Security Officer** (офіцер компанії з охорони) – означає особу, підвітну капітанові, призначену Компанією відповідальним за охорону судна, включаючи виконання плану охорони судна і зв'язок з посадовою особою компанії, відповідальною за охорону, та посадовими особами портових засобів, відповідальними за охорону.

15. **Port Facility Security Officer** (офіцер з охорони портових засобів) – означає особу, призначену відповідальною за створення, застосування, перегляд та підтримку плану з охорони портових засобів і для зв'язку з офіцерами з охорони суден і компаній.

16. **Security Level 1** (Рівень охорони 1) – означає рівень, при якому мінімальні відповідні захисні і охоронні заходи підтримуються увесь час, як нормальний експлуатаційний стан.

17. **Security Level 2** (Рівень охорони 2) – означає рівень, при якому відповідні додаткові заходи захисту і охорони повинні підтримуватися на період часу існування підвищеного ризику інциденту.

18. **Security Level 3** (Рівень охорони 3) – означає рівень, при якому подальші специфічні захисні і охоронні заходи повинні підтримуватися впродовж обмеженого відрізка часу, коли існує велика вірогідність або загроза інциденту, хоча мета нападу може бути невідома.

19. **Piracy** (піратство) – означає незаконні дії, визначені у статті 101 Конвенції ООН з морського права (UNCLOS) 1982 року. Відповідно до ст. 101 «Піратством» є будь-яка з перерахованих нижче дій:

а) будь-який неправомірний акт насильства, затримання або будь-який грабіж, здійснюваний з особистими цілями екіпажем або пасажирями якого-небудь приватного судна або приватного літального апарату спрямований:

- проти іншого судна або літального апарату, або проти майна, що знаходиться на борту у відкритому морі;

- проти якого-небудь судна або літального апарату, осіб чи майна у місці, що знаходиться поза юрисдикцією будь-якої держави;

б) будь-який акт добровільної участі у використанні якого-небудь судна або літального апарату, досконалий зі знанням обставин, в силу яких судно або літальний апарат є піратськими суднами або літальними апаратами;

с) будь-яке діяння, що є підбурюванням або свідомим сприянням здійсненню дії, що передбачається в пункті (а) або (б).

20. **Armed Robbery against Ships** (озброєне пограбування суден) – означає будь-який інший незаконний акт насильства або затримання, або будь-який акт розкрадання, або загрозу такого, спрямований проти судна або проти людей або

майна, що знаходяться на борту, який стався у межах дії національної юрисдикції держави.

21. **Об'єкт пошуку** – це те, що необхідно відшукати, виявити. У ході пошуку такими об'єктами є: холодна та вогнепальна зброя, вибухові речовини, запальні речовини, радіоактивні речовини і наркотики.



## ГАЛУЗЬ ЗАСТОСУВАННЯ

Програма напряму підготовки призначена для осіб командного складу, відповідальних за охорону судна, до чііх обов'язків входять дії щодо забезпечення охорони судна згідно з Планами охорони судна (SSP) і виконання обов'язків відповідно до вимог Конвенції SOLAS 74, з поправками, глава XI-2; Кодексу ISPS; Конвенції ПДНВ, правило VI/5 (пункт 1), Кодексу ПДНВ, розділ А-VI/5.

Підготовка слухачів здійснюється відповідно до стандартів, викладених у розділі А-VI/5 Кодексу ПДНВ, таблиці А-VI/5 Кодексу ПДНВ, з урахуванням модельного курсу ІМО 3.19 «Офіцер з охорони судна» та міжнародних і національних вимог з питань охорони суден та портових засобів.

Відповідно до вимог, зазначених в розділі А-VI/5 Конвенції ПДНВ і Кодексу з поправками 2010 року, разом з підготовкою відповідального співробітника з охорони судна, надається спеціальна підготовка для вирішення проблеми піратства і озброєного розбою проти суден.

## МЕТА Й ЗАДАЧІ (ЦІЛІ) КУРСУ ПІДГОТОВКИ

### Мета курсу

Слухачі, які успішно завершили навчання повинні бути в змозі взяти на себе обов'язки відповідального співробітника з охорони судна, як визначено в розділі А/12.2 Кодексу ОСПС і у розділі А-VI/5 Кодексу ПДНВ з поправками.

Підготовка здійснюється з метою:

1) отримання знань та відпрацювання практичних навичок з питань охорони, досягнення слухачами належного рівня компетентності:

- з питань, пов'язаних з охороною суден, для усіх моряків;
- з виконання обов'язків членів екіпажу з охорони суден;
- з виконання обов'язків особи командного складу судна, відповідальної за охорону (офіцер з охорони судна);

2) практичної демонстрації досягнення стандартів компетентності, зазначених у колонці 4 таблиць А-VI/5, А-VI/6-1 та А-VI/6-2 Кодексу ПДНВ.

Підготовка слухачів здійснюється відповідно до стандартів, викладених у:

- пунктах 4, 5 розділу А-VI/6, пунктах 1-3 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6-1 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки та інструктажу з питань охорони для усіх моряків;
- пунктах 6-8 розділу А-VI/6, пунктах 4-7 розділу В-VI/6 та таблиці А-VI/6-2 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки з виконання членами екіпажу обов'язків з охорони суден;
- розділах А-VI/5 і В-VI/5 та таблиці А-VI/5 Кодексу ПДНВ щодо мінімальних вимог для підготовки осіб командного складу, відповідальних за охорону судна (офіцер з охорони судна);
- Модельних курсах ІМО 3.19, 3.26 та 3.27;
- національних вимогах з питань охорони суден та портових засобів.

### Задачі (цілі) курсу

Основною задачею курсу є надання слухачам якісних знань, умінь та навичок, необхідних для виконання обов'язків особи командного складу, відповідальної за охорону судна, згідно з вимогами, викладеними у таблиці А-VI/5 Кодексу ПДНВ.

**Після закінчення курсу слухачі повинні бути підготовлені до вирішення наступних задач:**

- проведення постійних перевірок організації охорони судна з метою забезпечення відповідних заходів та рівнів охорони (захисту) судна;
- керівництво заходами щодо впровадження і виконання плану охорони судна, внесення до нього коректив та змін;
- координація дій судового персоналу та офіцерів з охорони порту (портового засобу) під час обробки вантажів і судового постачання;
- проведення аналізу плану охорони судна та підготовка пропозиції щодо його модернізації;

- складання доповідей офіцерові з охорони компанії про будь-які недоліки та невідповідність, які виявлені під час внутрішніх перевірок, періодичних оглядів та інспекцій охорони і вжитих заходів щодо їх усунення;
- ведення роботи з екіпажем судна щодо посилення безпеки та пильності на борту судна;
- проведення з судновим персоналом теоретичної та практичної підготовки з питань забезпечення охорони і безпеки судна;
- складання доповідей про всі інциденти щодо порушення охорони судна та спроби інцидентів;
- координації своїх дій з офіцерами з охорони компанії і портового засобу щодо застосування плану охорони судна;
- забезпечення безаварійної експлуатації технічних засобів охорони, їх планових оглядів і ремонтів, а також догляд за ними;
- застосування захисних засобів для протидії нападам піратів.

**Після закінчення курсу слухачі повинні уміти:**

- керувати впровадженням плану охорони на судні та здійснювати контроль за його виконанням;
- проводити оцінку ризику, загроз та уразливості охорони судна;
- здійснювати постійні інспектування (огляди) судна;
- здійснювати контроль за роботою устаткування та систем охорони, їх правильною експлуатацією, своєчасним технічним обслуговуванням, перевітками, ремонтом та доглядом;
- здійснювати збір та проводити аналіз інформації щодо уразливості охорони (захисту) судна, прогнозувати, виходячи з аналізу отриманої інформації, подальший розвиток обставин для прийняття додаткових адекватних заходів щодо охорони і безпеки судна;
- організовувати та проводити з екіпажем судна заняття, тренування і навчання відповідно до плану охорони судна, у тому числі із залученням персоналу служб морської безпеки порту (портового засобу);
- забезпечити дотримання судновим персоналом належного режиму охорони відповідно до обов'язків, покладених на них планом охорони судна;
- підтримувати всебічний зв'язок та здійснювати взаємодію з офіцером охорони компанії та відповідним офіцером з охорони порту (портового засобу).

**Після закінчення курсу слухачі повинні знати:**

- міжнародну політику у сфері охорони на морі і відповідальності урядів, компаній і призначених осіб, у тому числі елементи, пов'язані з піратством;
- мету та елементи, які формують план охорони судна, знання процедур, що належать до цього, і ведення документації, у тому числі пов'язані з піратством;
- процедури, що підлягають застосуванню при виконанні плану охорони судна, і повідомлення про випадки, пов'язані з охороною;

- рівні охорони на морі і відповідні заходи з охорони і процедури на судні та в портовому засобі, де стоїть судно;
- вимоги і процедури для повідомлення посадової особи компанії, відповідальної за охорону, щодо будь-яких невідповідностей, виявлених під час внутрішніх аудиторських перевірок, періодичних оглядів і перевірок керівництвом;
- методи і процедури, які використовуються для внесення поправок до плану охорони судна;
- плани дії в умовах надзвичайних ситуацій, пов'язаних з охороною, і процедур реагування на погрози охороні або порушення режиму охорони, зокрема положення щодо збереження найважливіших операцій із взаємодії судно/порт, у тому числі елементи, пов'язані з піратством;
- на достатньому рівні знати терміни, пов'язані з охороною на морі, та їх визначення, у тому числі елементи, пов'язані з піратством;
- оцінку ризику та інструментів оцінки ризику;
- документацію з оцінки охорони, зокрема Декларація з охорони;
- прийоми, що використовуються для подолання заходів з охорони, у тому числі які використовуються піратами;
- знання, що дозволяє на недискримінаційній основі розпізнавати осіб, що можуть являти загрозу охороні;
- знання, що дозволяє розпізнавати зброю, небезпечні речовини і устаткування та заподіяний ними збиток;
- способи управління неорганізованою масою людей;
- правила поведінки із закритою інформацією про охорону і ведення радіопереговорів про неї;
- огляди з виконання і координації плану охорони судна;
- методика фізичних оглядів і неконтактних перевірок;
- вимоги щодо призначення і контролю за районами обмеженого доступу;
- заходи контролю за доступом на судно і до районів обмеженого доступу на судні;
- методика ефективного контролю за районами палуби і в безпосередній близькості від судна;
- аспекти охорони, пов'язані з обробкою вантажу і суднових запасів, пов'язані з іншим персоналом судна та відповідними посадовими особами портового засобу, відповідальними за охорону;
- методика контролю посадки, висадки і доступу на борт усіх осіб та їхнього майна;
- різні типи устаткування і систем охорони та їх обмежень, у тому числі ті, що могли б використовуватися у випадку нападу піратів;
- процедури, інструкції та керівництва з використання суднових систем сповіщення;
- методики перевірок, калібрування та обслуговування систем і устаткування охорони, особливо під час рейсу;

- вимоги до підготовки, навчальних тривоги і вправ за відповідними конвенціями, кодексами та циркулярами ІМО, з урахуванням тих, що стосуються боротьби з піратством;
- методики підвищення поінформованості та пильності у питаннях охорони на суднах;
- знання методів оцінки ефективності навчальних тривоги та занять;
- достатнє знання англійської мови, що дозволяє офіцеру з охорони судна правильно розуміти та скласти повідомлення, що стосуються охорони судна або портового засобу.

Слухачі повинні оволодіти відповідними знаннями, розумінням, уміннями та навичками згідно з вимогами правила VI/5 (пункт 1) Конвенції ПДНВ, розділу A-VI/5 Кодексу ПДНВ, а також міжнародного та національного законодавства, що стосується питань охорони суден та портових засобів.

## ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Курс складається з теоретичної підготовки. Основною формою теоретичної підготовки є лекційні заняття.

Форма вихідного контролю - іспит або комп'ютерний тест та практична демонстрація компетентності.

Група для підготовки слухачів не перевищує 25 осіб за умови, що кожен слухач забезпечений робочим місцем, що дозволяє йому працювати з документами та здійснювати конспектування.

Один інструктор може проводити підготовку групи кількістю не більше ніж 25 слухачів.

Навчальна година становить 45 хвилин. Щоденне навантаження на слухача не може перевищувати 8 навчальних годин.

Теоретичний матеріал викладається ясно, чітко та доступно з темпом викладу інформації, який дає можливість конспектування. При проведенні занять інструктор повинен демонструвати тактовність і поважне ставлення до слухачів, уміння зняти напругу та втому аудиторії, стриманість в дискусії та відповідях на запитання слухачів.

Проведення лекцій необхідно супроводжувати демонстрацією наочності, пов'язаної з питаннями що вивчаються: моделей, макетів, натуральних зразків, плакатів, фотографій та іншого. При використанні аудіо та відеоапаратури, мультимедійних проекторів матеріали необхідно розміщати в правильній послідовності.

На початку вивчення курсу стисло повідомляється зміст навчального матеріалу, мета вивчення та практичне застосування. На кожному занятті для активізації пізнавальної діяльності слухачів здійснюється чітка мотивація та постановка мети. При докладному викладанні теоретичного матеріалу на заняттях надаються та відпрацьовуються практичні приклади, моделюються та розглядаються проблемні ситуації, розглядаються дискусійні питання для активізації пізнавальної діяльності слухачів та встановлення зворотного зв'язку. Наприкінці заняття необхідно узагальнити та закріпити навчальний матеріал, з'ясувати ступінь його засвоєння слухачами.

Під час підготовки мають бути розглянуті (продемонстровані) різні види технічних засобів (або їх муляжі, або їх зображення на плакаті з описом), які використовуються з метою охорони як на судні, так і на березі.

Для підготовки повинно використовуватись устаткування, яке звичайно використовується на морських суднах, або наближене до нього.

Перед проведенням підготовки слухачі отримують відповідний інструктаж з охорони праці. Слухачі повинні бути захищені від будь-якої небезпеки протягом всього курсу.

Під час відпрацювання навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки.

Під час підготовки повинен використовуватися та заповнюватися журнал обліку проходження теоретичної та практичної/тренажерної підготовки, у якому

мають бути зазначені: назва НТЗ та курсу підготовки, прізвища слухачів, дати занять, навчальні теми підготовки (теоретична та практична/тренажерна підготовка), відмітки про присутність слухачів на занятті, вихідний контроль (залік/іспит), прізвища та підписи інструкторів, які проводили підготовку. Строк зберігання журналів обліку проходження підготовки - не менше одного року з моменту внесення останнього запису.

## КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ І ЙОГО ХАРАКТЕРИСТИКА

Контроль знань проводиться шляхом поточного опитування на лекціях та демонстрацією слухачами практичних навичок (відповідних дій) на практичних заняттях. Результатом проходження підготовки є оцінка компетентності слухача, що проводиться методом складання іспиту або письмового/комп'ютерного тесту та демонстрацією дій на практичних заняттях.

Критеріями оцінки є правильні відповіді на 75% питань екзаменаційного білета або комп'ютерного теста й правильні демонстраційні дії з урахуванням обмежень обладнання і безпеки людей, а також відповідність їх переважаючим обставинам та умовам. Використовується оцінка двобальної системи: залік, незалік.

Вихідний контроль та практична демонстрація компетентності здійснюються за критеріями оцінювання та процедурами, що розробляються відповідно до Модельного курсу ІМО 3.12 «Оцінка компетентності, екзамену та дипломування моряків» та критеріїв оцінки компетентності, наведених в колонці 4 таблиці А-VI/5 Кодексу ПДНВ.

У разі успішного проходження курсу підготовки за напрямками «**Особа командного складу, відповідальна за охорону судна (офіцер з охорони судна)**» (**Ship Security Officer**) слухачам видається відповідний документальний доказ підготовки (свідоцтво). Журнал реєстрації видачі свідоцтв повинен бути прошитий, пронумерований, скріплений підписом керівника НТЗ та завірений печаткою НТЗ.

Звіт про видане свідоцтво передається до Державного реєстру документів моряків.

Оцінювання	Критерії оцінювання
Не залік	Слухач на рівні розпізнання, без достатнього розуміння відтворює окремі елементи (фрагменти) навчального матеріалу, передбаченого навчальним планом та програмою напряму підготовки, та в неповному обсязі, з помилками вирішує окремі частини змодельованих проблемних ситуацій щодо охорони судна. Недостатньо обґрунтовано аналізує і порівнює інформацію. Не усвідомлено користується нормативною документацією. При відповіді і вирішенні змодельованих проблемних ситуацій щодо охорони судна припускається помилок, які самостійно виправити не може.
Залік	Слухач самостійно з розумінням відтворює не менше 75 % основного навчального матеріалу, передбаченого навчальним планом та програмою напряму підготовки, дає визначення основних понять, аналізує, порівнює інформацію і робить висновки. Відповідь слухача в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована. Усвідомлено користується нормативною документацією. Самостійно вирішує змодельовані проблемні ситуації щодо охорони судна за типовим алгоритмом.

Мінімальні стандарти компетентності викладені в колонці 3 Таблиці А - VI/5 „*Специфікація мінімальних вимог до компетентності осіб командного складу, відповідальних за охорону судна*” Розділу А - VI/5 Кодексу STCW.



**«Специфікація мінімального стандарту компетентності для осіб командного складу, відповідальних за охорону»**

Сфера компетенції	Знання, розуміння та професійні навички	Методи демонстрації компетентності	Критерії для оцінки компетентності
<p>Ведення плану охорони судна та контроль за його здійсненням</p>	<p>Знання міжнародної політики в області охорони на морі і обов'язків урядів, компаній і призначених осіб, у тому числі елементи, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.                      Знання мети і елементів плану охорони судна, пов'язаних з цим процедур та ведення записів, включаючи ті, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.                      Знання процедур, що підлягають застосуванню при здійсненні плану охорони судна і повідомлення про інциденти, пов'язані з охороною.                      Знання рівнів охорони на морі і відповідних ним заходів і процедур по охороні на судні та в портовому засобі, де знаходиться судно.                      Знання вимог і процедур для приведення внутрішніх аудиторських перевірок, інспекцій на місцях, контролю і нагляду за діями у галузі охорони, вказаними в плані охорони судна.                      Знання вимог та процедур стосовно передачі повідомлень посадовій особі компанії, яка відповідає за охорону, про будь-які недоліки та невідповідності, виявлені у ході перевірок, періодичних оглядів та інспекцій охорони.                      Знання методів і процедур, які використовуються для внесення змін до плану охорони судна.                      Знання планів дій в</p>	<p>Оцінка результатів схваленої підготовки або іспиту.</p>	<p>Процедури і дії відповідають принципам, встановленим Кодексом ОСПЗ і Конвенцією СОЛАС 1974 року, з поправками.                      Законодавчі вимоги, що відносяться до охорони, визначені правильно.                      Процедури забезпечують стан готовності до реагування на зміни рівнів охорони на морі.                      Зв'язок в межах відповідальності особи командного складу, відповідальної за охорону, є чітким та зрозумілим.</p>

	<p>надзвичайних ситуаціях, пов'язаних з охороною, та процедур для реагування на погрози, що зачіпають охорону, або порушення заходів охорони, включаючи положення про підтримку поважніших операцій взаємодії судно/порт, включаючи такі елементи, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.</p> <p>Робоче знання термінів та визначень стосовно охорони на морі, у тому числі елементи, пов'язані з піратством та озброєним пограбуванням.</p>		
<p>Оцінка ризику, загрози і вразливості з точки зору охорони</p>	<p>Знання оцінки ризику і механізмів оцінки.</p> <p>Знання документації з оцінки охорони, зокрема Декларацію по охороні.</p> <p>Знання способів, що застосовуються для подолання заходів з охорони, у тому числі ті, що використовуються піратами та озброєними грабіжниками.</p> <p>Знання, що дозволяють на недискримінаційній основі розпізнавати осіб, що можуть створювати загрозу охороні.</p> <p>Знання, що дозволяють розпізнавати зброю, небезпечні ванни, та поінформованість про збиток, який вони можуть заподіяти.</p> <p>Знання методів управління масами людей та їх контролю, де це необхідно.</p> <p>Знання питань поведінки із конфіденційною інформацією та повідомленнями, які відносяться до охорони.</p> <p>Знання оглядів по виконанню і координації плану охорони судна.</p> <p>Знання питань проведення та</p>	<p>Оцінка результатів схваленої підготовки, або схваленого досвіду і іспиту, зокрема практичну демонстрацію компетентності в:</p> <p>.1 проведенні фізичних доглядів</p> <p>.2 проведенні перевірок без розтину</p>	<p>Процедури і дії відповідають принципам, встановленим Кодексом ОСПЗ і Конвенцією СОЛАС 1974 року, з поправками.</p> <p>Процедури забезпечують стан готовності до реагування на зміни в рівнях охорони на морі.</p> <p>Зв'язок в межах відповідальності особи командного складу, відповідального за охорону, є чітким та зрозумілим.</p>

	<p>координації доглядів.  Знання методики фізичного догляду і перевірок без розтину.</p>		
<p>Проведення регулярних оглядів судна для посвідчення у тому, що відповідні заходи охорони виконуються та підтримуються</p>	<p>Знання вимог по виявленню районів обмеженого доступу та нагляду за ними.  Знання питань контролю доступу на судно і до районів обмеженого доступу на судні.  Знання методів ефективного нагляду за палубами та районами довкола судна.  Знання аспектів охорони, пов'язаних з обробкою вантажу і суднових запасів сумісно з іншим персоналом судна і відповідними посадовими особами портового засобу, відповідальними за охорону.  Знання методів контролю посадки, висадки і доступу на судно людей, завантаження та розвантаження їх майна.</p>	<p>Оцінка результатів схваленої підготовки або іспиту.</p>	<p>Процедури і дії відповідають принципам, встановленим Кодексом ОСПЗ і Конвенцією СОЛАС 1974 року, з поправками.  Процедури забезпечують стан готовності до реагування на зміни в рівнях охорони на морі.  Знання методів ефективного контролю нагляду за палубами районами довкола судна.  забезпечують стан готовності до реагування на зміни в рівнях охорони на морі.  Зв'язок в межах відповідальності особи командного складу, відповідального за охорону, є чітким та зрозумілим.</p>
<p>Забезпечення того, щоб устаткування і системи охорони, якщо вони є, правильно функціонували, були перевірені та відкалібровані</p>	<p>Знання різних типів устаткування і систем охорони та їх обмежень, у тому числі ті, що могли б використовуватися у випадку нападу піратів та озброєних грабіжників.  Знання процедур, інструкцій і керівництв по використанню суднових систем тривожного сповіщення.  Знання методів випробувань, калібрування і технічного обслуговування систем й устаткування охорони, особливо під час рейсу.</p>	<p>Оцінка результатів схваленої підготовки або іспиту.</p>	<p>Процедури і дії відповідають принципам, встановленим Кодексом ОСПЗ і Конвенцією СОЛАС 1974 року, з поправками.</p>
<p>Заохочення поінформованості та пильності у питаннях охорони</p>	<p>Знання вимог до підготовки, проведенню навчань та занять згідно відповідним конвенціям, кодексам та циркулярам ІМО, з урахуванням тих, що стосуються боротьби з</p>	<p>Оцінка результатів схваленої підготовки або іспиту.</p>	<p>Процедури і дії відповідають принципам, встановленим Кодексом ОСПЗ і Конвенцією СОЛАС 1974 року, з поправками.  Зв'язок в межах</p>

**ПВНЗ «Одеський морський інститут»**  
**Курс: «Особа командного складу, відповідальна за охорону судна»**

	<p>піратством та озброєним пограбуванням. Знання методів підвищення поінформованості та пильності у питаннях охорони на судні. Знання методів оцінки ефективності навчань та занять.</p>		<p>відповідальності особи командного складу, відповідального за охорону, є чітким та зрозумілим.</p>
--	--	--	--

## ІНСТРУКТОРСЬКИЙ СКЛАД

Інструктори НТЗ, що здійснюють підготовку з питань охорони судна, повинні мати:

- диплом про закінчення вищого морського навчального закладу або диплом про відповідну спеціальну освіту;
- документально підтверджений досвід роботи на морських суднах на посаді особи командного складу морських суден чи досвід роботи як викладача відповідної спеціальності морського або спеціального навчального закладу відповідної спеціальності не менше одного року;
- документ про проходження спеціальної підготовки за напрямом «Офіцер з охорони судна», виданий після проходження підготовки відповідно до вимог Правила VI/5 Конвенції ПДНВ та національних вимог у схваленому НТЗ;
- документ, що підтверджує практичний досвід роботи в НТЗ за напрямом «Офіцер з охорони судна» не менше одного року або проходження стажування в НТЗ (проведення не менше двох повних курсів підготовки з питань охорони судна), та наявність позитивного відгуку керівника НТЗ за результатами стажування;
- документальне підтвердження підготовки з техніки інструктажу та методів і практики підготовки згідно з вимогами розділів А-I/6 та В-I/6 Кодексу ПДНВ.

Кількість інструкторів, що проводять підготовку з питань охорони, залежить від кількості слухачів і посадочних місць та повинна бути не меншою, ніж 1 інструктор на групу до 25 слухачів.

## ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ ІНСТРУКТОРА

Робоче місце інструктора повинно забезпечувати:

- ефективний зв'язок з усіма робочими місцями слухачів;
- запровадження загального робочого завдання для всієї групи або індивідуально для окремих слухачів;
- здійснення контролю, спостереження та реєстрації завдання, його ефективного опрацювання та обговорення зі слухачами;
- спостереження за діями слухачів на різних етапах виконання навчального завдання.

Інструктор повинен мати можливість у разі необхідності призупинити або припинити практичне відпрацювання та забезпечити виведення слухачів з місця підготовки.

## **ВСТУПНІ ВИМОГИ ДО СЛУХАЧІВ**

Слухачі курсу:

- особи командного складу або студенти старших курсів вищих морських навчальних закладів, які мають стаж роботи на морських суднах не менше одного року;
- відповідають встановленим вимогам до стану здоров'я;
- мають свідоцтво про успішне проходження курсу підготовки «Особа командного складу, відповідальна за охорону судна (офіцер з охорони судна)» (у разі проходження підготовки за скороченою програмою).

Мінімальний стандарт компетентності моряка визначається вимогами правила VI/5 Конвенції ПДНВ, розділом А-VI/5 Кодексу ПДНВ.

## **ВИМОГИ ДО РОБОЧОГО МІСЦЯ СЛУХАЧА**

Кожному зі слухачів має бути виділено в класі окреме місце за столом, що надає можливість здійснювати роботу з документами та конспектування.

Під час відпрацювання навичок усі слухачі повинні виконувати вимоги техніки безпеки. Персонал НТЗ має вимагати від слухачів виконання правил техніки безпеки.

## НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОВНОГО КУРСУ ПІДГОТОВКИ

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 3.19	Орієнтовний час (години)	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
<b>Знання, розуміння, майстерність</b>		
<b>1. Вступ</b> 1.1 Короткий огляд курсу 1.2 Задачі курсу 1.3 Історія проблеми 1.4 Сучасні загрози для безпеки 1.5 Дії на судні та в порту та умови їх виконання	<b>1.0</b>	-
<b>2. Політика щодо безпеки на морі</b> 2.1 Відповідні міжнародні конвенції, кодекси, рекомендації 2.2 Відповідні національні правила і законодавство 2.3 Визначення 2.4 Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки 2.5. Робота з секретною інформацією і зв'язком, пов'язаними з безпекою	<b>1.0</b>	-
<b>3. Обов'язки з охорони судна</b> 3.1 Уряди, що домовляється 3.2 Визнані організації з охорони судна 3.3 Компанія 3.4 Судно 3.5 Портовий засіб 3.6 Особа командного складу відповідальна за охорону судна 3.7 Посадова особа компанії відповідальна за охорону судна 3.8 Посадова особа портового засобу відповідальна за охорону судна 3.9 Судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.10 Персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.11 Інший персонал	<b>1.5</b>	-
<b>4. Оцінка стану охорони судна</b> 4.1 Методологія оцінки ризику 4.2 Способи оцінки 4.3 Огляд з безпеки на місці 4.4 Документація з оцінки стану охорони судна	<b>1.25</b>	-
<b>5. Обладнання з охорони судна</b> 5.1 Обладнання і системи з охорони судна 5.2 Експлуатаційні обмеження обладнання і систем з охорони судна 5.3 Тестування, калібрування і обслуговування обладнання і систем з охорони судна	<b>1.5</b>	-

<b>6. План охорони судна</b> 6.1. Мета плану охорони судна 6.2. Зміст плану охорони судна 6.3. Конфіденційна інформація 6.4. Впровадження плану охорони судна 6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна	<b>2.0</b>	-
<b>7. Ідентифікація загрози, розпізнавання, реагування</b> 7.1 Розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв 7.2 Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок 7.3 Здійснення і координування пошуків 7.4 Розпізнавання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей) 7.5 Виверти, що використовуються, щоб обійти заходи з охорони судна 7.6 Прийоми поведінки та управління людськими масами	<b>3.0</b>	-
<b>8. Дії щодо забезпечення охорони судна</b> 8.1 Дії, які необхідні при різних рівнях охорони судна 8.2 Підтримка безпеки взаємодії судно - порт 8.3 Знайомство з Декларацією з охорони судна 8.4 Оповіщення щодо подій з охорони судна 8.5 Впровадження заходів з охорони судна	<b>1.5</b>	-
<b>9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування</b> 9.1 Планування на випадок надзвичайних ситуацій 9.2 Навчання та тренування 9.3 Оцінка підготовки та тренувань	<b>1.25</b>	-
<b>10. Управління охороною судна</b> 10.1 Документація і звіти 10.2 Моніторинг та контроль 10.3 Аудит і перевірки з охорони судна 10.4 Повідомлення про невідповідності	<b>1.0</b>	-
<b>11. Навчання та тренування з охорони судна</b> 11.1 Вимоги до підготовки	<b>0.5</b>	-
<b>Іспит</b>	<b>0.5</b>	
<b>Загальний обсяг:</b>	<b>16.0</b>	

**Примітка:** Навчальний план напряму підготовки є запропонованою схемою щодо послідовності викладання, орієнтовного бюджету навчального часу, рекомендованого Модельними курсами ІМО для досягнення конкретної навчальної мети. Головним критерієм досягнення поставленої навчальної мети напряму підготовки є володіння необхідними знаннями, уміннями і навичками в залежності від досвіду роботи та здібностей слухачів.



## РОЗКЛАД ПОВНОГО КУРСУ ПІДГОТОВКИ

День	Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 3.19
День 1	<p><b>1. Вступ</b></p> <p>1.1 Короткий огляд курсу 1.2 Задачі курсу 1.3 Історія проблеми 1.4 Сучасні загрози для безпеки 1.5 Дії на судні та в порту та умови їх виконання</p> <p><b>2. Політика щодо безпеки на морі</b></p> <p>2.1 Відповідні міжнародні конвенції, кодекси, рекомендації 2.2 Відповідні національні правила і законодавство 2.3 Визначення 2.4 Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки 2.5. Робота з секретною інформацією і зв'язком, пов'язаними з безпекою</p> <p><b>3. Обов'язки з охорони судна</b></p> <p>3.1 Уряди, що домовляється 3.2 Визнані організації з охорони судна 3.3 Компанія 3.4 Судно 3.5 Портовий засіб 3.6 Особа командного складу відповідальна за охорону судна 3.7 Посадова особа компанії відповідальна за охорону судна 3.8 Посадова особа портового засобу відповідальна за охорону 3.9 Судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.10 Персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони 3.11 Інший персонал</p> <p><b>4. Оцінка стану охорони судна</b></p> <p>4.1 Методологія оцінки ризику 4.2 Способи оцінки 4.3 Огляд з безпеки на місці 4.4 Документація з оцінки стану охорони судна</p> <p><b>5. Обладнання з охорони судна</b></p> <p>5.1 Обладнання і системи з охорони судна 5.2 Експлуатаційні обмеження обладнання і систем з охорони судна 5.3 Тестування, калібрування і обслуговування обладнання і систем з охорони судна</p> <p><b>6. План охорони судна</b></p> <p>6.1. Мета плану охорони судна 6.2. Зміст плану охорони судна 6.3. Конфіденційна інформація 6.4. Впровадження плану охорони судна 6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна</p>
День 2	<p><b>7. Ідентифікація загрози, розпізнавання, реагування</b></p> <p>7.1 Розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв 7.2 Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок 7.3 Здійснення і координування пошуків 7.4 Розпізнавання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей) 7.5 Виверти, що використовуються, щоб обійти заходи з охорони судна 7.6 Прийоми поведінки та управління людськими масами</p>

<b>День 2</b>	<p><b>8. Дії щодо забезпечення охорони судна</b></p> <p>8.1 Дії, які необхідні при різних рівнях охорони судна</p> <p>8.2 Підтримка безпеки взаємодії судно - порт</p> <p>8.3 Знайомство з Декларацією з охорони судна</p> <p>8.4 Оповіщення щодо подій з охорони судна</p> <p>8.5 Впровадження заходів з охорони судна</p> <p><b>9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування</b></p> <p>9.1 Планування на випадок надзвичайних ситуацій</p> <p>9.2 Навчання та тренування</p> <p>9.3 Оцінка підготовки та тренувань</p> <p><b>10. Управління охороною судна</b></p> <p>10.1 Документація і звіти</p> <p>10.2 Моніторинг та контроль</p> <p>10.3 Аудит і перевірки з охорони судна</p> <p>10.4 Повідомлення про невідповідності</p> <p><b>11. Навчання та тренування з охорони судна</b></p> <p>11.1 Вимоги до підготовки</p> <p><b>Іспит</b></p>
---------------	--

### Графік повного курсу підготовки

Період / Кількість годин		
Тривалість підготовки: два дні (16.0 годин)		День / Усього годин
1-ий період (09:00 – 13:00)	2-ий період (14:00 – 18:00)	
4 години	4 години	Перший / 8 годин
4 години	4 години	Другий / 8 годин
<b>Усього за напрямом підготовки:</b>		<b>16.0 годин</b>

## НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СКОРОЧЕНОГО КУРСУ ПІДГОТОВКИ

Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 3.19	Орієнтовний час (години)	
	Теоретична підготовка	Практична підготовка
<b>Знання, розуміння, майстерність</b>		
<b>1. Вступ</b> 1.1 Короткий огляд курсу 1.2 Задачі курсу 1.3 Історія проблеми 1.4 Сучасні загрози для безпеки 1.5 Дії на судні та в порту та умови їх виконання	<b>0.5</b>	-
<b>2. Політика щодо безпеки на морі</b> 2.1 Відповідні міжнародні конвенції, кодекси, рекомендації 2.2 Відповідні національні правила і законодавство 2.3 Визначення 2.4 Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки 2.5. Робота з секретною інформацією і зв'язком, пов'язаними з безпекою	<b>0.5</b>	-
<b>3. Обов'язки з охорони судна</b> 3.1 Уряди, що домовляється 3.2 Визнані організації з охорони судна 3.3 Компанія 3.4 Судно 3.5 Портовий засіб 3.6 Особа командного складу відповідальна за охорону судна 3.7 Посадова особа компанії відповідальна за охорону судна 3.8 Посадова особа портового засобу відповідальна за охорону судна 3.9 Судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.10 Персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.11 Інший персонал	<b>1.0</b>	-
<b>4. Оцінка стану охорони судна</b> 4.1 Методологія оцінки ризику 4.2 Способи оцінки 4.3 Огляд з безпеки на місці 4.4 Документація з оцінки стану охорони судна	<b>0.5</b>	-
<b>5. Обладнання з охорони судна</b> 5.1 Обладнання і системи з охорони судна 5.2 Експлуатаційні обмеження обладнання і систем з охорони судна 5.3 Тестування, калібрування і обслуговування обладнання і систем з охорони судна	<b>0.5</b>	-

<b>6. План охорони судна</b> 6.1. Мета плану охорони судна 6.2. Зміст плану охорони судна 6.3. Конфіденційна інформація 6.4. Впровадження плану охорони судна 6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна	<b>1.0</b>	-
<b>7. Ідентифікація загрози, розпізнавання, реагування</b> 7.1 Розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв 7.2 Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок 7.3 Здійснення і координування пошуків 7.4 Розпізнавання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей) 7.5 Виверти, що використовуються, щоб обійти заходи з охорони судна 7.6 Прийоми поведінки та управління людськими масами	<b>1.0</b>	-
<b>8. Дії щодо забезпечення охорони судна</b> 8.1 Дії, які необхідні при різних рівнях охорони судна 8.2 Підтримка безпеки взаємодії судно - порт 8.3 Знайомство з Декларацією з охорони судна 8.4 Оповіщення щодо подій з охорони судна 8.5 Впровадження заходів з охорони судна	<b>1.0</b>	-
<b>9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування</b> 9.1 Планування на випадок надзвичайних ситуацій 9.2 Навчання та тренування 9.3 Оцінка підготовки та тренувань	<b>0.5</b>	-
<b>10. Управління охороною судна</b> 10.1 Документація і звіти 10.2 Моніторинг та контроль 10.3 Аудит і перевірки з охорони судна 10.4 Повідомлення про невідповідності	<b>0.5</b>	-
<b>11. Навчання та тренування з охорони судна</b> 11.1 Вимоги до підготовки	<b>0.5</b>	-
<b>Іспит</b>	<b>0.5</b>	
<b>Загальний обсяг:</b>	<b>08.0</b>	

## РОЗКЛАД СКОРОЧЕНОГО КУРСУ ПІДГОТОВКИ

День	Назви тем відповідно до Модельного курсу ІМО 3.19
День 1	<p><b>1. Вступ</b></p> <p>1.1 Короткий огляд курсу 1.2 Задачі курсу 1.3 Історія проблеми 1.4 Сучасні загрози для безпеки 1.5 Дії на судні та в порту та умови їх виконання</p> <p><b>2. Політика щодо безпеки на морі</b></p> <p>2.1 Відповідні міжнародні конвенції, кодекси, рекомендації 2.2 Відповідні національні правила і законодавство 2.3 Визначення 2.4 Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки 2.5. Робота з секретною інформацією і зв'язком, пов'язаними з безпекою</p> <p><b>3. Обов'язки з охорони судна</b></p> <p>3.1 Уряди, що домовляється 3.2 Визнані організації з охорони судна 3.3 Компанія 3.4 Судно 3.5 Портовий засіб 3.6 Особа командного складу відповідальна за охорону судна 3.7 Посадова особа компанії відповідальна за охорону судна 3.8 Посадова особа портового засобу відповідальна за охорону судна 3.9 Судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.10 Персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони судна 3.11 Інший персонал</p> <p><b>4. Оцінка стану охорони судна</b></p> <p>4.1 Методологія оцінки ризику 4.2 Способи оцінки 4.3 Огляд з безпеки на місці 4.4 Документація з оцінки стану охорони судна</p> <p><b>5. Обладнання з охорони судна</b></p> <p>5.1 Обладнання і системи з охорони судна 5.2 Експлуатаційні обмеження обладнання і систем з охорони судна 5.3 Тестування, калібрування і обслуговування обладнання і систем з охорони судна</p> <p><b>6. План охорони судна</b></p> <p>6.1. Мета плану охорони судна 6.2. Зміст плану охорони судна 6.3. Конфіденційна інформація 6.4. Впровадження плану охорони судна 6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна</p> <p><b>7. Ідентифікація загрози, розпізнавання, реагування</b></p> <p>7.1 Розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв 7.2 Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок 7.3 Здійснення і координування пошуків 7.4 Розпізнавання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей) 7.5 Виверти, що використовуються, щоб обійти заходи з охорони судна 7.6 Прийоми поведінки та управління людськими масами</p> <p><b>8. Дії щодо забезпечення охорони судна</b></p>

<b>День 1</b>	8.1 Дії, які необхідні при різних рівнях охорони судна 8.2 Підтримка безпеки взаємодії судно - порт 8.3 Знайомство з Декларацією з охорони судна 8.4 Оповіщення щодо подій з охорони судна 8.5 Впровадження заходів з охорони судна <b>9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування</b> 9.1 Планування на випадок надзвичайних ситуацій 9.2 Навчання та тренування 9.3 Оцінка підготовки та тренувань <b>10. Управління охороною судна</b> 10.1 Документація і звіти 10.2 Моніторинг та контроль 10.3 Аудит і перевірки з охорони судна 10.4 Повідомлення про невідповідності <b>11. Навчання та тренування з охорони судна</b> 11.1 Вимоги до підготовки <b>Іспит</b>
---------------	--

### Графік скороченого курсу підготовки

Період / Кількість годин		
Тривалість підготовки: один день (8.0 годин)		День / Усього годин
1-ий період (09:00 – 13:00)	2-ий період (14:00 – 18:00)	
4 години	4 години	Перший / 8 годин
<b>Усього за напрямом підготовки:</b>		<b>8.0 годин</b>

Скорочений курс підготовки призначений для слухачів, які в свій час пройшли схвалений адміністрацією повний курс підготовки за напрямом відповідно до вимог правила VI/5 Конвенції ПДНВ, розділу А-VI/5 Кодексу ПДНВ, національних вимог, що підтверджується наявністю у слухачів відповідних сертифікатів.

Програма скороченого курсу розрахована в основному на оновлення і поповнення знань відповідно до вимог Конвенції ПДНВ, національних вимог.

Структура та зміст навчальної програми скороченого курсу цілком відповідають програмі повного курсу підготовки за винятком розподілу часу.

## ДЕТАЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ

### Майстерність у виконанні обов'язків з охорони судна

#### **Компетентність: Введення плану охорони судна та контроль за його здійсненням**

##### **Знання, розуміння, професійні навички:**

Знання міжнародної політики у сфері охорони на морі і обов'язків урядів, компаній і призначених осіб, у тому числі елементи, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.

Знання мети і елементів плану охорони судна, пов'язаних з цим процедур, та ведення записів, включаючи ті, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.

Знання процедур, що підлягають застосуванню при здійсненні плану охорони судна і повідомлення про інциденти, пов'язані з охороною.

Знання рівнів охорони на морі і відповідних ним заходів та процедур з охорони на судні та в портовому засобі, в якому знаходиться судно.

Знання вимог і процедур для проведення внутрішніх аудиторських перевірок, інспекцій на місцях, контролю і нагляду за діями у галузі охорони, вказаними в плані охорони судна.

Знання вимог та процедур стосовно передачі повідомлень посадовій особі компанії, яка відповідає за охорону, про будь-які недоліки та невідповідності, виявлені у ході перевірок, періодичних оглядів та інспекцій охорони.

Знання методів і процедур, які використовуються для внесення змін до плану охорони судна.

Знання планів дій в надзвичайних ситуаціях, пов'язаних з охороною, та процедур реагування на погрози, що зачіпають охорону, або порушення заходів охорони, включаючи положення про підтримку важливих операцій взаємодії судно/порт, включаючи такі елементи, які можуть відноситись до піратства та озброєного пограбування.

Робоче знання термінів та визначень стосовно охорони на морі, у тому числі елементи, пов'язані з піратством та озброєним пограбуванням.

##### **Цілі:**

1. Відповідність процедур та дій принципам, встановленим Кодексом ISPS та Конвенцією SOLAS-74 з поправками.
2. Правильне визначення нормативних вимог, що відносяться до охорони.
3. Чітке здійснення спілкування у сфері відповідальності, наявність взаєморозуміння.

#### **Компетенція: Оцінка ризику загрози і вразливості з точки зору охорони.**

##### **Знання, розуміння, професійні навички:**

Знання оцінки ризику і механізмів оцінки.

Знання документації з оцінки охорони, зокрема Декларації з охорони.

Знання способів, що застосовуються для подолання заходів з охорони, у тому числі ті, що використовуються піратами та озброєними грабіжниками.

Знання, що дозволяють на недискримінаційній основі розпізнавати зброю, небезпечні речовини та устаткування, та поінформованість про збиток, який вони можуть заподіяти.

Знання методів управління масами людей та контролю, де це необхідно.

Знання питань поведінки із конфіденційною інформацією та повідомленням, які відносяться до охорони.

Знання оглядів по виконанню і координації плану охорони судна.

Знання питань проведення та координації доглядів.

Знання методики фізичного догляду і безконтактних перевірок.

##### **Цілі:**

1. Відповідність процедур та дій принципам, встановленим Кодексом ISPS та Конвенцією

SOLAS-74 з поправками.

**Компетенція:** *Проведення регулярних оглядів судна для впевненості у тому, що відповідні заходи охорони виконуються та підтримуються*

**Знання, розуміння, професійні навички:**

Знання вимог по виявленню районів обмеженого доступу та нагляду за ними.  
Знання питань контролю доступу на судно і до районів обмеженого доступу на судно.  
Знання методів ефективного нагляду за палубами та районами довкола судна.  
Знання аспектів охорони, пов'язаних з обробкою вантажу і суднових запасів сумісно з іншим персоналом судна і відповідними особами портового засобу, відповідальними за охорону.  
Знання методів контролю посадки, висадки і доступу на судно людей, завантаження та розвантаження їх майна.

**Цілі:**

1. Відповідність процедур та дій принципам, встановленим Кодексом ISPS та Конвенцією SOLAS-74 з поправками.

**Компетенція:** *Забезпечення того, щоб устаткування і системи охорони, якщо вони є, правильно функціювали, були перевірені та відкалібровані*

**Знання, розуміння, професійні навички:**

Знання різних типів устаткування і систем охорони та їх обмежень, у тому числі тих, що могли б використовуватись у випадку нападу піратів та озброєних грабіжників.  
Знання процедур, інструкцій та керівництва по використанню суднових систем тривожного сповіщення.  
Знання методів випробувань, калібрування і технічного обслуговування систем й устаткування з охорони, особливо під час рейсу.

**Цілі:**

1. Експлуатація обладнання та систем відповідно до встановлених інструкцій щодо експлуатації з урахуванням обмежень щодо обладнання та систем.
2. Відповідність процедур та дій принципам, встановленим Кодексом ISPS та Конвенцією SOLAS-74 з поправками.

**Компетенція:** *Заохочення інформованості та пильності щодо питань охорони*

**Знання, розуміння, професійні навички:**

Знання вимог до підготовки, проведення навчань та занять згідно з відповідними конвенціям, кодексами та циркулярами ІМО, з урахуванням тих, що стосуються боротьби з піратством та озброєним пограбуванням.  
Знання методів підвищення поінформованості та пильності з питань охорони на судні.  
Знання методів оцінки ефективності навчань та занять.

**Цілі:**

1. Відповідність процедур та дій принципам, встановленим Кодексом ISPS та Конвенцією SOLAS-74 з поправками.

**Знання, розуміння, майстерність**

**Вступ**

**1.1. Короткий огляд курсу**

1. Описати зміст тем та зазначення особливого значення курсу

**1.2. Задачі курсу**

1. Описати рівень компетентності, який буде досягнутий по завершенні курсу навчання, знання, навички та уміння, які будуть придбані.

**1.3. Історія проблеми**



1. описати інциденти з злочинної діяльності в морському навколишньому середовищі, що сталися;

2. проаналізувати статистичні дані, обговорити мотивацію та результати.

#### **1.4. Сучасні загрози для безпеки**

1. Ідентифікація загроз безпеці у морській транспортній галузі, таких як:

- піратство та озброєні напади;
- тероризм;
- провезення контрабанди;
- безквіткові пасажери (зайці) та біженці;
- крадіжка вантажів;
- побічні збитки (додаткові збитки).

#### **1.5. Дії на судні та в порту та умови їх виконання**

1. Характеристика особливостей транспортування різними видами транспорту та взаємодії між суднами та іншими структурами

## **2. Політика щодо безпеки на морі**

### **2.1. Відповідні міжнародні конвенції, кодекси і рекомендації**

1. Узагальнено охарактеризувати попередні зусилля ІМО щодо охорони судна на морі, такі як MSC/Circ. 443, SUA, Act та інші.

2. Узагальнено описати швидкісні дії ІМО щодо посилення охорони судна після 09/2011р.

3. Узагальнено описати зміст поправок до Глави XI Конвенція SOLAS-74 та зміст Кодексу ISPS.

4. Обговорити загальні положення, пов'язані з охороною судна в поправках до Конвенції STCW 78.

5. Ідентифікувати керівництва ІМО щодо попередження та придушення піратських актів та озброєних пограбувань суден.

### **2.2. Відповідні національні правила та законодавство.**

1. Знайомство з вимогами відповідного національного законодавства та інструкцій.

### **2.3. Визначення**

1. Дати детальне визначення понять:

- план охорони судна;
- посадова особа компанії, відповідальна за охорону (офіцер з охорони компанії);
- особа командного складу, відповідальна за охорону судна (офіцер з охорони судна);
- портовий засіб;
- взаємодія судно-порт;
- взаємодія судно-судно;
- посадова особа портового засобу, відповідальна за охорону (офіцер з охорони портового засобу);
- уповноважений орган влади;
- уповноважені організації з охорони судна (визнані в сфері охорони організації);
- декларація з охорони судна;
- інциденти, пов'язані з охороною судна;
- рівень охорони судна;
- три рівні охорони судна;
- поняття, пов'язані з піратством та озброєним пограбуванням.

### **2.4. Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки**

1. визначення правових рамок повноважень і зобов'язань з охорони судна Суднового

офіцера охорони (SSO) та інших співробітників, що мають обов'язки пов'язані з охороною судна;

**2.5. Робота з секретною інформацією та зв'язком, пов'язаними з безпекою**

1. визначити безпеку секретної інформації і важливість збереження її конфіденційності

**3. Обов'язки з охорони судна**

**3.1. Уряди, що домовляються**

1. Розглянути обов'язки урядів, які домовляються згідно з Конвенцією SOLAS-74 (глави XI-1 і XI-2) відносно Кодексу ISPS та Конвенції STCW 78

**3.2. Визнані організації з охорони судна**

1. Розглянути роль та функції уповноважених організацій з охорони судна

**3.3. Компанія**

1. Дати узагальнені обов'язки компанії відносно:

- забезпечення капітана судна документами щодо екіпажу судна та його зайнятості;
- забезпечення Плану з охорони судна пунктом, який містить чітку вказівку на верховну владу капітана судна;
- призначення посадової особи компанії, її обов'язки та особи командного складу, відповідальної за охорону судна та надання їм необхідної підтримки щодо виконання покладених обов'язків та несення відповідальності.

**3.4. Судно**

1. Описати виконання судном вимог Плану забезпечення охорони відповідно до рівня охорони судна.

**3.5. Портовий засіб**

1. Відповідність портового засобу вимогам Глави XI-2 Конвенції SOLAS-74 та Кодексу ISPS.

2. Дати визначення, що портовий засіб повинен функціонувати на рівні охорони, що встановлений урядом держави, на території якої він знаходиться.

**3.6. Особа командного складу відповідальна за охорону судна**

1. Перелічити обов'язки компанії щодо призначення для кожного судна особи командного складу, відповідальної за охорону;

2. Перелічити обов'язки та відповідальність Офіцера охорони судна.

**3.7. Посадова особа компанії відповідальна за охорону судна (Ship Security Officer)**

1. Перелічити обов'язки компанії щодо призначення посадової особи компанії, до чиїх обов'язків входить охорона судна.

2. Дати визначення, що особа, призначена посадовою особою компанії відповідальною за охорону, може бути призначена для одного або більше суден з чіткою вказівкою за які судна вона несе відповідальність.

3. Описати можливість призначення компанією декількох осіб посадовими особами компанії, відповідальними за охорону, при умові чіткої вказівки, за які судна несе відповідальність кожна особа.

4. Перелічити обов'язки та сфера відповідальності посадової особи компанії, пов'язаної з охороною судна.

**3.8. Посадова особа портового засобу, відповідальна за охорону (Port Facility Security Officer, PFCO)**

1. зазначити, що **PFCO** повинен бути призначеним для кожного портового об'єкту.

2. засвідчити, що особа, яка зазначена як **PFCO**, може бути призначена відповідальною за одну або декілька портових споруд

3. перелік обов'язків та відповідальності **PFCO**

**3.9. Судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна**

1. зазначити, що члени суднової команди можуть мати спеціальні обов'язки з охорони

відповідно до визначених для підтримки в Плані охорони судна (**Ship Security Plan.(SSO)**)

**3.10. Персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони.**

1. засвідчити, що персонал портового засобу, інший ніж *PFSO*, може мати призначені обов'язки з охорони для підтримки відповідного Плану охорони портового об'єкту.

**3.11. Інший персонал**

1. зазначити, що інший судновий та портовий персонал об'єкту може відігравати певну роль у підвищенні безпеки на морі

2. зазначити, що персонал, крім судового, або персонал об'єкту може відігравати певну роль у підвищенні безпеки на морі

3. Дати визначення, що військові, промислові та міжурядові організації можуть відігравати певну роль у попередженні, придушенні та оповіщенні щодо випадків піратства та озброєного пограбування на судах.

**4. Оцінка стану охорони судна**

**4.1. Методологія оцінки ризиків**

1. зазначити базові принципи оцінки ризиків у повсякденних операціях

**4.2. Способи оцінки**

1. обговорити використання контрольних карт (*Check List*) у проведенні оцінки безпеки

**4.3. Огляд з безпеки на місці**

1. надати перелік приготувань, які потрібно здійснити до початку обстеження

2. перелік процедур, заходів, та операцій, які будуть оцінюватись на місці обстеження

3. обговорити аспекти безпеки судна на макеті

4. розподілити обстеження за наступними розділами:

- особиста охорона;

- структурна цілісність;

- системи охорони персоналу;

- процесуальна політика;

- радіо та телекомунікаційні системи;

- інші сфери.

5. обговорити важливість та елементи особистої охорони на борту суден.

6. описати значення структурної взаємодії суден та інших структур.

7. обговорити компоненти та діяльність систем щодо захисту персоналу судна.

8. зазначити роль необхідних процедур у попередженні та пом'якшенні інцидентів, пов'язаних з охороною судна, включаючи напад піратів та озброєних грабіжників.

9. використання інформаційних технологій та засобів комунікативних систем у роботі судна та підтриманні безпеки судна.

10. ідентифікація інших місць, які при пошкодженні або при використанні для незаконного спостереження, можуть становити загрозу для людей, власності або діяльності на борту судна чи у межах портового засобу.

11. ідентифікація слабких місць у вищезгаданих зонах та підготовка контрзаходів щодо звернення на них уваги.

12. важливість наявності у розпорядженні планів дій у надзвичайних ситуаціях.

13. оцінку безпеки нових заходів та перевірок, якщо подальше пом'якшення заходів не вимагається

**4.4. Документація з оцінки стану охорони судна**

1. опишіть належні форми і практичне здійснення записів результатів оцінки повсякденної безпеки

## **5. Обладнання з охорони судна**

### **5.1. Обладнання та системи з охорони судна**

1. Опишіть різні типи обладнання та системи охорони, які можуть використовуватись на борту суден.
2. Опишіть обладнання та систем безпеки, які можуть використовуватись для попередження та придушення нападу піратів та озброєних грабіжників.

### **5.2. Експлуатаційні обмеження обладнання та систем з охорони судна**

1. Обмеження, що стосуються деяких одиниць обладнання та систем з охорони судна.
2. Ідентифікація ризику і користі обладнання та систем охорони судна, які можуть бути використані для попередження та придушення нападу піратів та озброєних грабіжників.

### **5.3. Тестування, калібрування та обслуговування обладнання і систем з охорони судна**

1. Дати опис, тестування, калібрування та вимог щодо обслуговування вищезазначеного обладнання та систем з охорони судна.

## **6. План охорони судна**

### **6.1. Мета плану охорони судна**

1. засвідчить, що кожне судно повинно мати SSO, що затверджено адміністрацією
2. пояснить, що план охорони судна включає заходи безпеки, які повинні прийматися на кожному рівні безпеки

### **6.2. Зміст плану охорони судна**

1. перелік необхідних елементів Плану охорони судна, в тому числі тих, що відносяться до профілактики та придушення піратства і збройних пограбувань
2. заявити, що План охорони судна повинен встановити процедури виконання обов'язків з охорони судна.

### **6.3. Конфіденційна інформація**

1. заявить, що План охорони судна є конфіденційним
  2. заявить, що План охорони судна, зазвичай, не підлягає перевірці в порту Port State Control
3. опишіть обставини, при яких деякі розділи плану можуть бути пред'явлені контролюючим органам влади Держави порту

### **6.4. Впровадження плану охорони судна**

1. пояснить процедури щодо реалізації Плану охорони судна
2. пояснить обставини координації Плану охорони судна (SSP) *Company Security Officer* та *Port Facility Security Officer*
3. обговорить важливість приділення належної уваги тому, що стосується безпечних заходів на борту судна, які можуть бути вжиті судновим персоналом протягом тривалого періоду

### **6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна (Ship Security Plan)**

1. пояснить механізми забезпечення тривалої ефективності та поновлення Плану охорони судна
2. пояснить процедури впровадження будь-яких коригувальних дій
3. заявити, що поправки до плану не повинні бути реалізованими до схвалення Адміністрацією

## **7. Ідентифікація загрози, розпізнання та реагування**

### **7.1. Розпізнання та виявлення зброї, небезпечних речовин та пристроїв**

1. Описати різні типи зброї, небезпечних речовин та пристроїв, збиток, який вони можуть нанести, їх зовнішній вигляд.

### **7.2. Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок**

1. Продемонструвати виконання контактних оглядів та безконтактних перевірок.

### **7.3. Здійснення та координування пошуків**

1. Важливість планування та проведення перевірок та пошуку, виконання пошуку у вигляді навчальних тренувань.
2. Планування пошуку з використанням системи чек листів
3. Описати обладнання, яке повинна використовувати пошукова команда для проведення пошуку.
4. Описати процедури, яких необхідно дотримуватись при проведенні ефективного пошуку.
5. Описати різні місця, які можуть бути використані, як таємний притулок на борту судна.

### **7.4. Розпізнання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей)**

1. Описати загальні характеристики та зразки поведінки людей, які, імовірно, будуть загрожувати безпеці.
2. Важливість спостережень щодо розпізнавання таких людей.

### **7.5. Виверти, що використовуються, щоб обійти заходи з охорони судна**

1. Описати виверти, які можуть використовуватись, щоб обійти заходи з охорони судна.
2. Описати методи, що використовуються піратами та озброєними грабіжниками, щоб напасти на судно.

### **7.6. Прийоми поводження та управління людськими масами**

1. Пояснити основи психології натовпу у кризовій ситуації.
2. Важливість чіткої комунікації з командою та пасажирями під час надзвичайних ситуацій.

## **8. Дії щодо забезпечення охорони судна**

### **8.1. Дії, необхідні при різних рівнях охорони судна.**

1. Три рівня охорони судна та необхідні дії при кожному з них.
2. Визначення рекомендованих дій, як відповідь на напад та атаки, що вживаються піратами та озброєними грабіжниками.

### **8.2. Підтримання безпеки взаємодії судно-порт**

1. Дати перелік вимог щодо звітних документів для суден при заході у порт.

### **8.3. Знайомство з декларацією з охорони судна.**

1. Дати пояснення, що таке декларація з охорони судна, і з якою метою вона заповнюється.

### **8.4. Оповіщення щодо подій з охорони судна.**

1. Загальні вимоги до звітних документів, що оформляються у випадку подій з охорони судна, включаючи протоколи з повідомленнями про напади і спроби нападів піратів та озброєних грабіжників.
2. Перелік заходів та процедур з охорони для трьох рівнів охорони, необхідних для:
  - гарантії виконання всіх обов'язків з охорони судна;
  - контроль доступу до судна;
  - контроль за посадкою людей та доставкою особистих речей;
  - контроль над ділянками обмеженого доступу;
  - контроль вантажних операцій та постачання суднових запасів.
  - забезпечення легкодоступного зв'язку.

## **9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування.**

### **9.1. Планування на випадок надзвичайних ситуацій**

1. обговорити заходи, які слід вжити у випадку порушення безпеки

2. обговорити плани дій при:

- пошкодженні або знищенні, судна або портового засобу, наприклад, від вибухових

пристроїв, підпалу, саботажу і вандалізму;

- викраденні, захопленні судна або осіб на борту;
- нападі озброєних грабіжників;
- псуванні вантажів, необхідного суднового обладнання, систем, або суднових запасів;
- не санкційованому доступі на судно, включаючи наявність безквиткових пасажирів;
- контрабанді зброї або устаткування, в тому числі зброї масового знищення;
- використанні судна для перевезення людей, що наміряються викликати інциденти з безпеки, або їх обладнання;
- використанні самого судна, як зброї або в якості засобу, що може привести до пошкодження або знищення;
- атаках з боку моря під час стоянки біля причалу або на якорі;
- нападах в відкритому морі.

### **9.2. Навчання та тренування**

1. Вимоги до проведення навчань та тренувань з охорони судна та їх важливість, включаючи і ті, які стосуються запобігання та придушення піратства та озброєного пограбування суден.

### **9.3. Оцінка підготовки до тренувань**

1. визначить мету проведення оцінки та аналізу наприкінці кожного тренування

## **10. Управління охороною судна**

### **10.1. Документація і звіти**

1. Документи, які знаходяться на борту завжди повинні бути доступними
2. Опишіть Міжнародне свідчення з охорони судна, його законність, термін дії і вимоги до перевірки
3. Опишіть вимоги до Книги безперервної реєстрації і та її складові
4. Опишіть які записи повинні зберігатись на борту, терміни їх збереження

### **10.2. Моніторинг та контроль**

1. з'ясуйте вимоги до Ship Security Officer щодо забезпечення Плану безпеки судна і відповідальності капітана в цьому питанні

### **10.3. Аудит і перевірки з охорони судна**

1. з'ясуйте вимоги до проведення внутрішніх аудитів та перевірок

### **10.4. Повідомлення про невідповідності**

1. з'ясуйте вимоги до звітності про невідповідність та недоліки, виявлені в ході внутрішніх перевірок, періодичних відгуків та перевірок захисту.

## **11. Навчання та тренування з охорони**

### **11.1. Вимоги до підготовки**

1. Поясніть, який персонал повинен пройти навчання і які знання і вміння вони повинні опанувати
2. Поясніть вимоги щодо підвищення охорони та пильності на борту

## МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКЛАДАЧА-ІНСТРУКТОРА ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ НАПРЯМКУ ПІДГОТОВКИ

Це керівництво для викладача містить вказівки щодо навчального матеріалу, який повинен бути представлений при підготовці *Ship Security Officer*. Дане керівництво відображає погляди розробників щодо методології та організації, а також тих аспектів, які вони вважають актуальними і важливими з досвіду роботи в якості інструкторів. Незважаючи на ці вказівки, які повинні бути використані спочатку, кожен викладач повинен розвивати свої власні методи та ідеї, визначати і уточнювати, що є успішним, і відкинути те, що не працює задовільно.

Матеріал організований в рамках наступних 11 основних розділів:

1. Вступ
2. Політика щодо безпеки на морі
3. Обов'язки з охорони судна
4. Оцінки стану охорони судна
5. Обладнання з охорони судна
6. План охорони судна
7. Ідентифікація загрози, розпізнавання та реагування
8. Дії щодо забезпечення охорони судна
9. Готовності до надзвичайних ситуацій, навчання та тренування
10. Управління охороною судна
11. Навчання та тренування з охорони судна

План напряму підготовки надає вказівки щодо розподілу часу для викладання навчального матеріалу, але викладач має право змінити його, якщо це буде визнано необхідним. Докладна програма підготовки повинна бути ретельно вивчена і, при необхідності, плани уроків, або лекцій можуть бути скореговані. Підготовка і планування є найбільш важливими критеріями в ефективному поданні навчального матеріалу цього курсу. Наявність і правильне використання навчально-методичних матеріалів курсу також має важливе значення для максимальної ефективності передачі знань в залежності від індивідуальних здібностей слухачів. Можливості та обмеження у використанні об'єктів можуть диктуватись та в зв'язку з цим цілі навчання регулюються, але передбачається, що це має бути зведено до мінімуму.

Де це можливо, лекції повинні бути підтримані написаним (надрукованим) навчальним матеріалом, відео та іншими засобами надання інформації, які дозволять слухачу більш повно охопити матеріал. Для цього буде необхідно підготувати для використання матеріал з проектором або індивідуальний роздатковий матеріал для слухачів.

Методи, процедури та засоби надання знань, умінь та навичок, необхідних для досягнення запропонованого стандарту компетентності, використовуються, оцінюються та підтримуються особами кваліфікованими відповідно до пунктів 4, 5 та 6 Розділу А-І/6 Кодексу STCW 78 з поправками.

## 1. Вступ

### 1.1. Короткий огляд курсу

Відправною точкою має бути короткий виклад *мети курсу*, короткий огляд термінів, представлення учасників, визначення знань та досвіду рівнів, а також короткий опис процедури навчання у центрі.

**1.2. Задачі курсу.** Необхідно повідомити слухачам мінімальні вимоги щодо компетентності (знань та професійних навичок) моряків, що мають призначені обов'язки з охорони судна, що зазначені в розділі 2. “Освітньо-кваліфікаційні вимоги до слухачів та рівня їх підготовки” та відповідають змісту таблиці А-VI/5 Кодексу STCW 78 з поправками. Описати методи демонстрації та критерії оцінки компетентності при вихідному контролі. Особливу увагу приділити вимогам щодо практичної демонстрації умінь у проведенні фактичних пошуків та формальних оглядів.

Викладач-інструктор повинен підкреслити, що метою навчання не є боротьба, а відповідь на загрозу безпеці судна. Слухачі, по завершенні курсу, повинні бути спроможні сприяти підвищенню морської безпеки через повне розуміння та здатність впізнання погроз безпеці судна та відповіді на них адекватно - стримуванням або пом'якшенням наслідків таких загроз шляхом належного планування, підготовки та координації дій з різними суб'єктами.

В процесі навчання повинні бути здобуті певні компетенції. Ці компетенції викладені у таблиці А-VI / 5 Кодексу ПДНВ поряд з методами демонстрації компетентності та критеріями оцінки компетентності. Особливу увагу слід приділити вимогам до практичної демонстрації навичок у проведенні фізичних пошуків і ненав'язливих перевірок.

### 1.3. Історія проблеми

Слухачам треба надати змогу оцінити серйозність і масштаби проблеми пов'язаної з безпекою в цілому, і морською безпекою, зокрема, якщо є сенс, необхідно розглянути відповідні приклади. Яскравими прикладами інцидентів у галузі безпеки можуть бути наступні: *Achille Lauro* в 1985 році, *Pan Am* рейс 103 у 1988 році, вибухи в *Мумбії* 1993, бомбардування Всесвітнього торгового центру в 1993 році, викрадання *М.Т Petro Ranger* у 1998 році та *M.V. Alondra Rainbow* в 1999 році, вибух на *USS Cole* в 2000 році, викрадання *M.V. Inabukwa* в 2001 році, теракти *11 вересня 2001* Всесвітній торговий центр і Пентагон, викрадання *MT Han Wei* в 2002 році; вибух на борту *Limburg* в 2002 році. Хвиля нападів на торгові судна піратами. Також повинні бути обговорені піратські напади, що сталися в останні роки, особливо в Аденській затоці і біля Африканського Рогу.

### 1.4. Сучасні загрози для безпеки

Сучасні загрози безпеці на морі повинні бути узагальнені для того, щоб забезпечити основу для розуміння останніх конвенцій та законодавства в цій галузі і в повній мірі усвідомити важливість навчання, передбаченого цим



курсом. Майбутні співробітники служби безпеки, що опанували це навчання, повинні чітко відчувати реальність безпеки сьогоднішнього дня та питань, які включають в себе піратство, тероризм, контрабанду, пограбування вантажів і супутні збитки.

Підсумком отримання знань про поточні загрози морській безпеці є забезпечення розуміння останніх угод і законодавства в цій галузі з розумінням важливості навчання, що забезпечує цей курс. Слухачі повинні ясно відчувати дієвість поточних питань безпеки, які включають: піратство, тероризм, контрабанду, крадіжку вантажів і супутній збиток. При читанні цього курсу необхідно змінити та ідентифікувати застарілу думку деяких слухачів про те, що питання безпеки судна не є важливою проблемою та дати сучасне трактування цієї проблеми.

Піратство та озброєні напади відбуваються все частіше і частіше. Озброєні пограбування відбуваються головним чином в районах портів, тоді як піратство, звичайно відбувається з суднами у морі. Офіційне визначення піратства - стаття 101 Конвенції ООН з Морського права. Піратством є будь-яке з перелічених нижче дій:

**а)** будь-який неправомірний акт насилля, затримання або будь-який грабіж, який чиниться з особистими цілями екіпажем або пасажирями будь-якого приватного судна або приватного літального апарату та спрямований на:

*i)* проти іншого судна у відкритому морі або літального апарату або проти осіб чи майна, яке знаходиться на їх борту ;

*ii)* проти будь-якого судна або літального апарату, осіб або майна у місці поза юрисдикцією якої б не було держави;

**б)** будь-який акт добровільної участі у використанні якого-небудь судна або літального апарату, здійснений зі знанням обставин, в силу яких судно або літальний апарат є піратським судном або літальним апаратом;

**с)** будь-які дії, що є підбурюванням або свідомим сприянням вчиненню дій, які передбачені в підпунктах «а» або «б».

Для допомоги в усвідомленні величини та серйозності проблем, пов'язаних з піратством та озброєними пограбуваннями, необхідно привести слухачам останні статистичні дані з цього питання.

**Тероризм** звичайно тягне за собою насилля або погрозу насиллю екстремістськими групами, які прагнуть досягнути політичних цілей зловмисними засобами. Терористична група може спробувати заявити про себе, використовуючи різні типи бомб, декларуючи загрозу вибуху або викрадаючи судно. Все частіше та частіше терористи діють спільно з екстремістськими релігійними сектами, які сприяють неадекватній суїцидальній поведінці.

**Контрабанда** це злочинна діяльність, яка може привести до великих грошових збитків для власника судна, яке використовується контрабандистами. Часто, наркотики - ввезений контрабандою товар, і вони можуть бути доставлені на борт судна багатьма способами, такими як: у багажі, постачанні, на або у тілі людини, в електронному обладнанні. Зброя є особливим пунктом, пов'язаним з контрабандою. Наркотики, зброя доставляються на борт судна різними способами, включаючи розміщення у вантажних контейнерах.

**Викрадення вантажів**, давня проблема, яка продовжує виснажувати морську галузь та викликає грошові збитки у розмірах що вражають. Попередження злочинства звичайно - самий ефективний метод контакту з цією загрозою безпеки. Хоча в деяких випадках викрадення вантажів може не бути насильством або вирішенням політичних проблем, це питання лишається одним з перших у списку загроз безпеці, які обговорюються в цьому курсі, та вимагає рішень. Викладачі-інструктори повинні довести до слухачів, що викрадення вантажів, тільки одна з багатьох загроз безпеці вантажу. Інші загрози безпеці повинні бути також обговорені під час викладання матеріалу цього розділу курсу.

**Супутній збиток** відбувається, коли вогонь, вибух або напад приводять до пошкодження судна або суднових пристроїв. Такі пошкодження можуть носити характер ненавмисних, проте витрати на їх ліквідацію реальні. Існують заходи, які можуть мінімізувати наслідки пошкоджень цього типу.

### 1.5. Дії на судні та в порту та умови їх виконання

Цей розділ курсу повинен забезпечити достатнє розуміння слухачами контексту, в якому відбуваються морські операції. Розуміння транспортного комплексу та логістика в рамках морської транспортної системи дозволить слухачам ефективно виконувати свої обов'язки з питань безпеки. Важливо, щоб слухачі отримали основне розуміння загальних закономірностей і механізмів вантажного та пасажирського руху в рамках ланцюга міжнародних та інтермодальних перевезень. Оперативна взаємодія між морським та іншими видами транспорту є центральним компонентом цього сегмента курсу. Слухачі повинні також опанувати основи відстеження вантажів й інформаційних систем в контексті безпеки.

## 2. Морська політика безпеки

### 2.1. Відповідні міжнародні конвенції, кодекси та рекомендації.

Слухачі повинні отримати основну оцінку спроб міжнародних організацій щодо мінімізації, зупинення або управління загрозами безпеки при морському транспортуванні іншими способами. З цією метою Міжнародна морська організація (ІМО) прийняла ряд резолюцій та угод. Наприклад, Резолюція А.545 (13) – «Заходи попередження актів піратства та озброєних пограбувань суден» була підписана у 1983 році. У 1985 році прийнята Резолюція А.584 (14) ІМО – «Заходи попередження протиправних дій, які погрожують безпеці суден та пасажирів» (вона була розглянута в листопаді 2001 року з Резолюцією А.924 (22) ІМО). Тоді в 1986 році ІМО схвалила MSC/Circ.443 – «Заходи щодо попередження протиправних дій проти пасажирів та команди на борту суден». У 1988 році, Угода щодо попередження протиправних дій проти безпеки морської навігації (SUA), які націлені на забезпечення, прийняття відповідних судових заходів, прийнятих проти людей, які здійснюють протиправні дії проти суден. Протиправні дії включають конфіскацію суден силою, насильницькі дії проти людей на борту суден і розміщених на борту судна пристроїв, які, можуть бути зруйновані або пошкоджені. Угода зобов'язує уряди, що підписали його,

видавати або переслідувати по суду передбачуваних злочинців 1 березня 1992 SUA увійшла в силу.

Після трагічних подій 11 вересня 2001 двадцять друга сесія ІМО, в листопаді 2001, одностайно погодилася на створення нових інструкцій безпеки. ІМО схвалила розвиток нових заходів, що стосуються безпеки суден і портових споруд, для прийняття Конференцією, доповнень до Міжнародної конвенції з безпеки життя у морі, 1974, в грудні 2002 року (Дипломатична Конференція), урядами що підписали угоду. Прийняття цього документа представляє значне досягнення для ІМО. Це явна ознака серйозності ситуації, так само, як і наміри захистити світове судноплавство від інцидентів пов'язаних з безпекою і загрозами.

Зустріч Дипломатичної Конференції в грудні 2002 року привела до прийняття поправок до Конвенція SOLAS-74. 1 липня 2004 року ці поправки вступили в силу. У короткому резюме про ці поправки має бути згадано про зміни в Главі V, але з акцентом на зміни Глави XI, Постанов 3 та 5 і нових Постанов 1-13 Глави XI-2 та Кодексу ISPS.

Слухачі повинні бути ознайомлені з умовами пов'язаними з безпекою, що містилися в поправках 2010 року до Кодексу STCW 78. Вони повинні також знати про керівництво ІМО щодо запобігання та придушення піратства і збройного пограбування спрямованого проти суден. Особливо цікавий в останньому випадку буде MSC/Circ. 623 Rev.3 ("Керівництво судновласникам, компаніям, операторам судна, капітанам і команді про запобігання і придушення піратських актів та озброєного пограбування спрямованого проти суден").

## 2.2. Відповідні національні правила і законодавство.

Для слухачів буде корисним отримати знання про дії спрямовані урядом на зміну національного законодавства та/або інструкцій з метою вжиття заходів для поліпшення морської безпеки. Викладачі-інструктори можуть використовувати приклади, прийняті Україною та/або іншими країнами, щоб ілюструвати основну частину цього розділу курсу.

## 2.3. Визначення.

При детальному визначенні понять слухачі будуть мати потребу в практичному знанні кількох умов, викладених в **Правилі 1 Глави XI-2 Конвенції SOLAS-74 в Кодексі ISPS Розділ 2**, і в раціональній практиці управління, щоб уникнути піратських атак недалеко від узбережжя Сомалі і в районі Аравійського моря (**BMP 4**). Ці терміни, можливо, потребують роз'яснення досвідченим викладачем для досягнення необхідного рівня розуміння. Наприклад, акцент або інше роз'яснення викладачем-інструктором робиться на те, що особа командного складу, пов'язана з охороною судна - людина на борту судна, і в цьому сенсі посадовій особі компанії, пов'язаній з охороною судна неможливо діяти так, як особа командного складу, пов'язана з охороною судна.

## **2.4 . Правові наслідки дій або бездіяльності персоналу, який має обов'язки з безпеки.**

Дії або бездіяльність з боку співробітника охорони судна та інших служб безпеки, швидше за все, будуть мати правові наслідки, які можуть варіюватися від одного місця до іншого і які не будуть повністю прозорими на даний момент. Персонал буде мати певні повноваження і обов'язки, але необхідно вважати, що вони можуть стикаються з певними обмеженнями. Викладачі-інструктори повинні уважно стежити за розвитком подій на національному та міжнародному рівні з цього питання, та доводити останню інформацію до кожного із слухачів.

## **2.5. Робота з секретною інформацією і зв'язком, пов'язаними з безпекою**

Слухачі повинні розуміти, що певна інформація і зв'язок впливають на ступінь безпеки і що рівень впливу може змінитися, також, як і рівні безпеки 1, 2, і 3. Не санкційований витік конфіденційної інформації може привести до згубних наслідків. Весь персонал повинен оцінити ризик витоків пов'язаних з безпекою за допомогою комунікації невідповідними методами, включаючи підозрілих людей.

## **3. Обов'язки з охорони судна**

Даний розділ призначений для надання слухачам чіткого уявлення елементів морської системи безпеки, який задуманий ІМО щоб показати, як різні підрозділи повинні працювати разом, щоб сформувані ефективно та дієве ціле.

### **3.1. Уряди, що домовляються**

Глави XI-1 і XI-2 Конвенції SOLAS-74 показують роль урядів, що укладають угоду та їх зобов'язань у повній схемі поліпшення морської безпеки. Основне розуміння цієї інформації допоможе слухачам усвідомити, як і чому діяли їхні власні уряду і як вони можуть відчувати контроль суден державою порту, який здійснюється іншим урядом.

### **3.2. Визнані організації з охорони судна (RSO)**

Визнані організації безпеки визначені в главі XI-2 Правилі 1 частині 1.16 Конвенції СОЛАС і обговорюються в Частині А і В Кодексу ОСПС. Слухач повинен зрозуміти, як і коли **RSO** можуть взяти на себе діяльність пов'язану з безпекою за договором з урядом. Це може бути особливо важливо для Офіцерів охорони компанії (*Company Security Officer*) і портових засобів (*Port Facility Security Officer*).

### **3.3. Компанія.**

Узагальнені обов'язки компанії визначені Главою XI-1 Конвенції SOLAS-74, де дані численні зобов'язання відповідно до Глави XI-2 і Кодексу ISPS, від безперервних звітів, резюме - до отримання Міжнародного сертифікату охорони судна. Слухачі можуть розширити діапазон знань від ясного розуміння ролі компанії та підтримки, яку вони мають очікувати від неї.

### 3.4. Судно.

Термін “судно” визначається, як засіб що використовується і до якого застосовується **Глава XI Конвенція SOLAS-74**. Різні частини Глави XI та Кодексу ISPS регламентують персоніфікацію, дії, плани, документацію і т.і, відносно того, як судно буде представлено в контексті безпеки. Всі слухачі повинні розуміти ці вимоги, оскільки вони стосуються важливого наріжного каменю морської системи транспортування.

### 3.5. Портовий засіб

Портовий засіб, численні обов'язки і дії покладені на портовий засіб визначено в частині 1.9 Правила 1 Глави XI-2 Конвенція SOLAS-74 де має місце розмежування судно/порт. Всі слухачі повинні зрозуміти роль портового засобу у підтримці безпеки морської системи транспортування.

**3.6.-3.11. Особа командного складу відповідальна за охорону судна (SSO), посадова особа компанії відповідальна за охорону судна (CSO), посадова особа портового засобу відповідальна за охорону (PFSO), судновий персонал, який має визначені обов'язки з охорони судна (SDSD), персонал портового засобу, який має визначені обов'язки з охорони (PFPDSD), інший персонал (OP).**

Слухачі повинні розуміти роль кожного з цих різних осіб і знати, що очікувати від кожного з них в плані повноважень і відповідальності. Кодекс ОСПС Частини А і В чітко розмежує функції, обов'язки та вимоги до професійної підготовки для кожної з цих категорій персоналу. Зрештою, це саме ті люди, які зроблять плани забезпечення безпеки дієвими і визначать шляхи для покращення. Слухачам потрібно оцінити свою власну роль а також, роль, що відіграють інші. Слухачі повинні також зрозуміти роль персоналу в організаціях, які залучені у відповідь на напади і припинення спроби нападів піратами і озброєними грабіжниками.

## 4. Оцінка стану охорони судна.

### 4.1. Методологія оцінки ризику

Оцінка охорони судна є важливою і невід'ємною частиною процесу розробки та поновлення плану охорони судна. У цьому сегменті до слухачів мають бути доведено, що прийняття рішень з урахування ризику є одним із кращих інструментів для завершення оцінки безпеки та визначення відповідних заходів безпеки для судна. На основі оцінки ризиків прийняття рішень являє собою систематичний і аналітичний процес розглядаючи ймовірність того, що порушення безпеки буде загрожувати майну, особам, або функціям і визначати заходи, зниження уразливості та пом'якшення наслідків порушення безпеки.

Оцінки безпеки є процесом, який виявляє недоліки у фізичних структурах, персональному захисту систем, процесів або в інших областях, які можуть призвести до порушення політики безпеки, і може запропонувати різні варіанти для усунення або зменшення цих недоліків.

Детальні вказівки щодо методології оцінки ризиків безпеки обумовлені в частини В Кодексу ОСПС

#### 4.2. Способи оцінки

Слід заохочувати слухачів (SSO) до розуміння системних і послідовних підходів до оцінки умов охорони судна та її слабких місць. Знаходження у центрі уваги Офіцера охорони судна, в цьому відношенні, буде більш оперативним і менш докладним, ніж Офіцера служби безпеки компанії. Використання контрольних карт (*Check List*) для оцінки стану охорони судна в щоденних діях повинно базуватись на наступних категоріях, таких як:

- Загальна компоновка судна.
- Розташування зон, які повинні мати обмежений доступ, наприклад, місток, машинне відділення, радіорубку і т.і.
- Місце і функції кожної фактичної або потенційної точки доступу на судно.
- Відкрито розташована палуба, включаючи висоту палуби над водою.
- Чергове та резервне обладнання, що доступне для підтримки необхідних послуг.
- Чисельна перевага, надійність та обов'язки екіпажу з охорони судна.
- Існуюче обладнання охорони для захисту пасажирів і екіпажу.
- Існуючі угоди з приватними охоронними компаніями для забезпечення охорони судна прилеглої морської поверхні.
- Існуючих на практиці заходів захисту та процедур, в тому числі перевірок, управління і моніторингу обладнання, документів ідентифікації персоналу, і засобів зв'язку, сигналізації, освітлення, контролю доступу та інших відповідних систем.

#### 4.3. Огляд з безпеки на місці

Слухачі повинні бути навченими тому, що на місці події захисту - обстеження є невід'ємною частиною будь-якого судна з оцінки безпеки. Вони повинні розуміти, що обстеження повинне відповідати наступним функціям:

- ідентифікація існуючих заходів безпеки, процедур і операцій;
- ідентифікація та оцінка ключових судових операцій, що важливо для захисту;
- виявлення можливих загроз судовим ключовим операціям і ймовірності їх виникнення, з метою встановлення і визначення пріоритетності заходів безпеки, а також виявлення слабких місць, включаючи людський фактор в інфраструктурі та політиці і процедур.

Слід підкреслити, що на місці проведення обстеження слід вивчити і оцінити існуючі судові заходи захисту, процедури і операції для:

- забезпечення виконання всіх обов'язків охорони судна;
- моніторингу зон обмеженого доступу, до яких тільки уповноважені особи мають доступ;
- контролю доступу на судно, включаючи системи ідентифікації;
- контролю палуби в зонах і районах, прилеглих до судна в морі і в порту, з зверненням особливої уваги для запобігання піратства і озброєного

розбою;

- контролю посадки людей та наслідків (багаж та особисті речі екіпажу судна в супроводі та несупроводжуваний);
- контролю за обробкою вантажів і доставкою суднових запасів, а також
- гарантію легкого доступного зв'язку щодо безпеки, інформації та обладнання.

#### 4.4. Документація з оцінки стану охорони судна

Слухачі повинні розуміти, що оцінки охорони судна повинні бути документально оформлені, розглянуті і прийняті, і повинні залишатись у компанії. Після завершення оцінки охорони судна, повинен бути підготовленим звіт, з коротким викладом того, як оцінка була проведена, опис кожної уразливості, знайдені під час оцінки та опис заходів протидії, які могли б бути використані для вирішення кожної уразливості. Звіт повинен бути захищений від не санкційованого доступу або розголошення.

### 5. Обладнання з охорони судна

#### 5.1. Обладнання і системи з охорони судна

Учасники курсу повинні бути інформовані про типи обладнання та системи безпеки, які корисні у підвищенні безпеки на морі, біля причалу та на ходу. Приклади такого обладнання включають в себе:

- Автоматична ідентифікаційна система (AIC)
- Суднова система охоронного оповіщення
- Замки
- Освітлення
- Портативні радіостанцій
- Устаткування ГМЗЛБ
- Телевізори кругового огляду (кабельне телебачення)
- Автоматичні пристрої виявлення вторгнень (охоронна сигналізація)
- Детектори металу
- Детектори вибухових речовин
- Обладнання огляду багажу
- Контейнер рентгенівських апаратів
- Загальна тривога
- Далеко діючий акустичний прилад (LRAD)
- Колючий дріт
- Електрична огорожа
- Яхтовий радар
- Сітка
- Слизька піна
- Захисний прозорий пластиковий щит
- Монітори подання води та піни
- Інші пристрої боротьби з піратами

Не очікується, що учасники отримають деталізовані технічні знання чи

наукові знання щодо теоретичних основ експлуатації обладнання з охорони судна. Мета полягає в тому, щоб гарантувати знайомство з можливостями таких пристроїв і систем та їх розгортанням. **CSO** та **PFSO** можуть бути в змозі впливати на придбання і установку устаткування для забезпечення безпеки. Викладачу-інструктору пропонується обговорити зі слухачами цю можливість.

## 5.2. Експлуатаційні обмеження устаткування і системи безпеки

Метою даного сегменту курсу є доведення до слухачів функціональних і операційних обмежень обладнання безпеки, з якими вони можуть зіткнутися при використанні. Такі питання, як ефективний діапазон, чутливість до навколишнього середовища, помилки оператора (людини), повинні бути розглянуті відповідним чином. Слухачі повинні бути проінформовані про ризики і користь, пов'язані з використанням обладнання та систем захисту, які можуть бути використані для запобігання та пом'якшення наслідків нападу піратів і озброєних грабіжників на судна. Особливу увагу слід приділити тому, що використання такого обладнання може призвести до особистої небезпеки для моряків або поставити під загрозу безпеку судна та / або вантажу.

## 5.3 Тестування, калібрування та технічне обслуговування обладнання та систем охорони.

Слухачі повинні бути ознайомлені з методами забезпечення точності, ефективності, та оперативної готовності окремих елементів устаткування охорони та пов'язаних з ним систем. **SSO** слід зосередити увагу на завдання і процедури необхідні для підтримки такого обладнання в робочому стані, доки судно знаходиться в морі. Слухачі майбутні **CSS**, **PFSO** повинні зрозуміти необхідність у дотриманні розроблених методів, переконатись, що завдання і процедури, необхідні для підтримки такого обладнання в процесі руху судна в морі дотримуються.

## 6. План охорони судна

### 6.1. Мета плану охорони судна (**SSP**)

Необхідно зазначити, що конкретний план охорони судна повинен містити заходи, що вживаються на борту судна для забезпечення захисту від ризиків інцидентів безпеки, як зазначено в розділі 2.1. частини Кодексу ОСПС. Тому вкрай важливо, щоб всі кандидати **SSO** та **CSO** в повній мірі зрозуміли природу Плану охорони судна (**SSP**). **SSO** буде необхідно підтримувати і контролювати виконання плану, а **CSO** повинен забезпечити, щоб такий план, який буде представлений для затвердження, потім реалізовувався та підтримувався. Вимоги до них значно відрізняються, і на це, звичайно, необхідно звернути увагу у рамках часу, відведеного на цю тему.

### 6.2. Зміст плану охорони судна.

Складові плану охорони судна найбільш чітко встановлені в розділі 9.4. частини Кодексу ОСПС з додатковою інформацією, представленою в розділі 9



частини В Кодексу. Слухачі повинні бути ознайомлені зі складовими плану узагальнено. З досвіду складання різних планів охорони судна для різних суден вони (SSP) будуть знати, що очікувати. Майбутні офіцери безпеки судна, повинні розуміти як заходи складових Плану запобігають конкретній загрозі, такій як: вибухові пристрої, піратство та озброєний грабіж. Передбачається, що приклад готового плану надаватись викладачем, щоб дати слухачу можливість краще зрозуміти документ, яким вони повинні керуватись, знаходячись на борту кожного судна, на яке будуть призначені особою відповідальною за охорону судна (SSO).

### **6.3. Конфіденційна інформація**

План охорони судна слід вважати конфіденційним документом і він повинен бути захищеним від несанкційованого доступу або розголошення. Викладач повинен зробити на цьому помітний акцент і чітко зазначити окремі випадки, коли і які розділи Плану охорони судна можуть бути перевірені посадовцями державного портового контролю.

### **6.4. Впровадження плану охорони судна.**

Реалізація плану охорони судна є спільною відповідальністю *CSO* та *SSO*. Детальна інформація про цю спільну відповідальність повинна бути представлена таким чином, щоб не тільки забезпечити розуміння процесу, але також не залишити сумнівів в тому, хто за що відповідає. Обидва співробітника з охорони судна і співробітник з безпеки компанії повинні зрозуміти свою роль в реалізації цього плану.

### **6.5. Технічне забезпечення та внесення змін до плану охорони судна**

План охорони судна призначений для вирішення заходів безпеки для кожного з трьох рівнів безпеки, але при подальшому огляді можна підкреслити, що План охорони судна є живим документом і буде вимагати модифікації з плином часу. Слухачі повинні розуміти не тільки положення, викладені в Плані охорони судна, а також їх роль у збереженні його ефективності і сприянні позитивним змінам з часом. Викладачу слід розглянути конкретні вправи або приклади сценаріїв реалізації Планів охорони судна з вказівкою правильного методу виконання, здійснення необхідних модифікацій, шляху для надання пропозицій щодо змін та затвердження необхідних доповнень, які можуть бути розглянуті, як нова політика.

## **7. Ідентифікація загрози, розпізнавання, реагування**

### **7.1. Розпізнавання і виявлення зброї, небезпечних речовин і пристроїв.**

У центрі уваги цього сегменту характеристики і потенційні наслідки забороненої зброї, вибухових речовин, хімічного, біологічного, радіологічного пристроїв; речовин і з'єднань, які становлять небезпеку для персоналу, суден та обладнання, а також інші суміжні теми.

## 7.2. Методи контактних оглядів та безконтактних перевірок

У цьому сегменті курсу, слухачі дізнаються про методи, що використовуються для проведення фізичного та ненав'язливого огляду людей, особистих речей, багажу, вантажів і суднових запасів. Слухачі повинні знати, що до того часу, доки не буде явно обґрунтована загроза безпеці, членам екіпажу судна не слід вимагати огляду своїх колег та їх особистих речей. Слід роз'яснити, що будь-який такий пошук, повинен здійснюватись таким чином, щоб у повній мірі були враховані права людини і збережена його гідність. Передбачається, що час на навчання буде виділений таким чином, щоб кожному слухачу можна було надати можливість фізично продемонструвати свою здатність проводити пошук і ненав'язливий контроль. Це не тільки теоретичне визначення.

Слухачі, що отримують сертифікат про компетентність, повинні фактично продемонструвати ці навички, щоб відповідати вимогам мінімального стандарту, відповідно до Правила VI / 5 Конвенції ПДНВ та розділу А-VI / 5 Кодексу ПДНВ

## 7.3. Здійснення та координування пошуків.

Слухачі повинні засвоїти, що для забезпечення завершення ретельного та ефективного пошуку у найкоротші терміни, плани пошуку повинні бути підготовлені заздалегідь. План пошуку повинен бути комплексним, з докладно описаними маршрутами. Шукачі повинні слідувати по місцям на маршруті, де можуть бути приховані зброя, прилади, небезпечні речовини, тощо. Цей план повинен бути розроблений на систематичній основі, щоб охопити всі варіанти, для переконання у відсутності не перекритих місць або бездіяльності. Це дозволяє виконавцям зосередитися на фактичних пошуках, не турбуючись про те, що чогось не вистачає. Слухачі повинні бути ознайомлені з корисністю "Контрольних карт" (*Check Cards*) в проведенні систематичних пошуків. "Контрольна карта" це карта, яка може бути видана кожному шукачеві з вказаними маршрутами слідування і зонами пошуку. Ці карти можуть мати кольорове маркування для різних сфер відповідальності, наприклад, синій - палуба, червоний - машинне відділення. По завершенні окремих завдань пошуку, карти повертаються в центральну контрольну точки. Коли всі карти повертаються, пошук вважається проведеним в повному обсязі. Учасники курсу повинні бути знайомі зі списком базового обладнання, яке може бути використаним при проведенні пошуків. Цей список може включати в себе:

- ліхтарики й акумуляторні батареї;
- викрутки, гайкові ключі і лом;
- дзеркала й зонди;
- рукавички, шоломи, комбінезони та незковзне взуття;
- пластикові пакети й конверти для збору доказів;
- форми, для запису проведених дій і знахідок.

Слухачі повинні навчитися процедур, яким необхідно слідувати, щоб забезпечити ефективні та дієві пошуки. Приклади включають наступне:

- Членам команди заборонено проводити пошук на їх власних робочих місцях та особистих територіях, враховуючи можливість того, що вони можуть приховати там пакети або пристрої;

- Пошук повинен бути проведений у відповідності з певним планом або графіком і ретельно контролюватися;
- Спеціальна увага повинна бути приділена пошуковим групам, що працюють в парах: одна людина оглядає "верх", а другий - "низ". Якщо знайдений підозрілий об'єкт, один з пари повинен залишитися на сторожі, у той час інший, повинен доповісти про знахідку;
- Шукачі повинні бути в змозі розпізнати підозрілі предмети;
- Повинна бути система для маркування або запису "чистих" зон;
- Ті, хто проводить пошук повинні підтримувати контакт з диспетчерами пошуку, можливо з УВХ/радіо, УХВ, беручи до уваги небезпеку використання внутрішнього безпечного радіообладнання в безпосередній близькості від саморобних вибухових пристроїв (IEDs);
- У шукачів повинно бути чітке керівництво про те, що робити, якщо підозрілий пакет, пристрій або ситуація виявлені;
- Шукачам слід мати на увазі, що зброя та інші небезпечні пристрої можуть бути навмисно поміщені так, щоб відповідати вимогам маскуванню, наприклад: комплект інструментів в машинному відділенні.

Слухачі повинні ознайомитися з тим фактом, що на борту судна є багато місць, де зброя, небезпечні речовини та пристрої можуть бути приховані. Деякі з них:

#### ***Каюти***

- за або під шухлядами;
- між нижньою шухлядою і палубою;
- під ліжками, наприклад, прикріплені плівкою до основи під матрацом;
- під раковиною умивальника;
- позаду медичної аптечки;
- у радіо, магнітофонах і т.і.;
- у вентиляційних каналах;
- усередині обігрівальних елементів;
- над або позаду світильників;
- над стелею і за стінними панелями:
- у виїмках позаду перегородок, картин, і т.і.;
- у застебнутому на гудзики одязі в стінній шафі на вішалці;
- усередині дерев'яних вішалок;
- в згорнутих шкарпетках, в запасних шкарпетках;
- усередині ліпної прикраси.

#### ***Проходи та трапи***

- у вентиляційних трубах - повітропроводах;
- у кабелях — джгутах проводів;
- у перилах;
- у вогнегасниках;
- у пожежних рукавах і перегородках;
- у знімних панелях на поверхах, стінах, стелях;

- позаду або у водних охолоджувачах.

### ***Туалети і душові***

- за і під раковинами умивальників;
- за унітазом;
- у трубах вентиляції і обігрівачах;
- у рулонах туалетного паперу, рушниках, дозаторах, шафках;
- приклеєний стрічкою до фіранки для душу, труб і світильників;
- на знімних панелях на поверхах, стінах, стелях

### ***Палуба***

- у виступах на палубах, електричних щитках, пультах керування за допомогою лебідки;
- у відділеннях зберігання рятувального човна, під намотаними кінцями, у підсобних приміщеннях палуби;
- у банках фарби, у трюмі, в акумуляторній, в канатному ящику.

### ***Машинне відділення***

- під настилом палуби;
- в коффердамі, машинному відділенні, трюмах;
- в опорному проміжному підшипнику і нижньому резервуарі, гребного валу;
- під перехідним містком, у днищі, в тунелі гребного валу;
- у пожежних виходах, на висоті;
- у вентиляційних шахтах, з'єднаннях з трубопроводом або в танках з несправними датчиками;
- в коробках з обладнанням, аварійному стерновому управлінні, місцях зберігання провізії.

### ***Кухня і комори стюардів***

- у баках з борошном, на складі сухої провізії;
- в овочевих мішках, консервах (переклеєні етикетки);
- під або позаду стандартних холодильників;
- усередині риби або туш яловичини в морозильниках;
- у локерах, де зберігаються товари, у магазинчику на кораблі (ба-талерка), у коморах.

## **7.4. Розпізнавання потенційних загроз безпеці (без утиску прав людей)**

Викладачі повинні пояснити підозрілі зразки поведінки, підкреслюючи при цьому важливість уникнення расових і етнічних стереотипів. Приклади підозрілої поведінки включають в себе:

- Невідомі особи фотографують судна або об'єкти.
- Невідомі особи намагаються отримати доступ до суден або об'єктів.
- Особи, що представляють ділові кола або придорожні торговці їжею розташовані поруч або в безпосередній близькості з обладнанням.
- Невідомі люди, що тиняються біля суден або портових споруд протягом тривалих періодів часу.
- Невідомі люди, що дзвонять по телефону, з метою з'ясувати заходи

безпеки, персоналу або стандарти режимів роботи.

- Транспортні засоби, з байдикуючим в них персоналом, здійснюють фотографічну зйомку або роблять схему судна та інших засобів охорони.
- Маленькі човни, з байдикуючою командою на борту, здійснюють фотографічну зйомку або роблять схему судна та інших засобів.
- Літак цивільної авіації, що працює в близькості до судів або засобів охорони.
- Особи, які можуть нести бомби або брати участь у діях команди смертників.
- Невідомі особи, які намагаються отримати інформацію про судна або засоби охорони, наближаючись до персоналу або їх сім'ям та залучаючи їх до розмови.
- Продавці, які намагаються продати товари.
- Робітники, які намагаються отримати доступ до засобів охорони, щоб відновити, замінити, обслужити або встановити обладнання.
- Електронні листи, в яких намагаються отримати інформацію щодо засобів охорони, персоналу або стандартних режимів роботи.
- Скидання або намагання скидання пакетів.
- Антинаціональні почуття, висловлені співробітниками або продавцями.
- Антинаціональні брошури, що нав'язуються співробітникам або розміщені на вітровому склі на автостоянках.
- Незвичайні телефонні дзвінки.
- Прогулянкові судна з людьми на борту, які зображують моряків, що терплять лихо, щоб залучити допомогу з боку інших суден.
- Високошвидкісні шлюпки, що наближаються до судна на курсі перехоплення.
- Маленькі плавзасоби, що містить сходи, шлюпкові якорі та інші потенційні пристрої посадки.
- Присутність близько одного або більше "суден-носіїв", маломірних плавальних засобів.

### **7.5. Виверти, що використовуються, щоб обійти з заходи охорони**

Слухачів потрібно застерегти, що ніяке обладнання безпеки або заходи, що вживаються не можуть бути безпомилковими. Слухачі повинні бути проінформовані про відомі методи, які можуть використовуватися, щоб ухилитися від систем забезпечення безпеки та засобів їх управління, таких як виведення з ладу систем сигналізації, злому замків, блокування радіо-сигналів, і т.і.

Мають бути опрацьовані відомі методи, що використовуються піратами і озброєними грабіжниками, щоб потрапити на судна і вжити напад. Найкраща практика управління, для запобігання піратських захоплень недалеко від узбережжя Сомалі і в районі Аравійського моря (BMP 4) - Best Management Practices to Deter Piracy off the Coast of Somalia and in the Arabian Sea Area (BMP4). Edinburgh: Witherby Seamanship International. ілюструє типові піратські напади, які можуть служити основою для обговорення.

## 7.6. Прийоми поводження та управління людськими масами

Учасники курсу повинні бути ознайомлені з основними моделями поведінки людей в групах під час критичної ситуації. Необхідно підкреслити життєву важливість чіткої комунікації з персоналом судна, персоналом порту, пасажирями і всіма залученими в даний процес людьми.

## 8. Дії щодо забезпечення охорони судна

Основою "Суднових дій по забезпеченню безпеки" даного курсу є матеріал, що обидва співробітника SSO та CSO повинні бути добре знайомими. PFSO потрібен дещо інший рівень розуміння і типовий курс підготовки PFSO змінений в цьому відношенні. Частина А та В Кодексу ISPS, керівні документи ІМО і інші ресурси будуть корисні для збору матеріалу, який буде представлений в цьому розділі курсу. Викладачі повинні вказати, що це розділ курсу в якому необхідно розглянути, як ідеї, плани та підготовка перетворюються в дії і процедури.

### 8.1. Дії, які необхідні при різних рівнях охорони судна

Викладач повинен забезпечити елементарні знання рівнів охорони і різні типи заходів безпеки, які потрібно розглянути для суден у морі та в порту, оскільки вони є відповіддю на інциденти пов'язані з безпекою. Повинна бути підкреслена важливість ознайомлювального навчання, що полягає в залученні персоналу в План охорони судна, що є конкретним для кожного судна.

Слухачі повинні бути ознайомлені з алгоритмами дій, необхідними у разі нападів, або спроби нападу піратами і озброєними грабіжниками. Необхідно відзначити, що процедури змінюються залежно від конструкції судна, складу команди та інших факторів. Слухачі повинні розуміти, що рекомендовані дії запропоновані в MSC/Circ.1334 від 23.06.09р. ("Guidance to Shipowners, Companies, Ship Operators, Shipmasters and Crews on Preventing and Suppressing Acts of Piracy and Armed Robbery against Ships") and in the Best Management Practices to Deter Piracy off the Coast of Somalia and in the Arabian Sea Area (*BMP 4*) ("Керівництво судновласникам, компаніям, операторам судна, капітанам і команді по запобіганню і придушенню піратських актів та озброєного пограбування, спрямованих проти суден " і в найкращій практиці управління, щоб уникнути піратських захоплень біля узбережжя Сомалі і в районі Аравійського моря (*BMP 4*).

### 8.2. Підтримка безпеки взаємодії судно / порт.

Взаємодія судно / порт визначається Правилом 1 глави XI-2, Конвенції СОЛАС. Саме цей інтерфейс визначає, що існуючий портовий засіб визначає потребу у взаємодії Планів охорони судна і порту. Установка рівнів безпеки в порту або на судні з відповідним зв'язком *CSO – PFSO - SSO* дозволяє зрозуміти їх обов'язки і обмеження. Викладач повинен забезпечити ясне усвідомлення слухачами важливості взаємодії між судновим та портовим планом охорони. Слід зазначити, що там, де немає відповідної спільної мови між сторонами, англійська є резервною мовою для спілкування щодо інформації з безпеки. В

Розділі В-VI / 5 Кодексу ПДНВ говориться, що Офіцер охорони судна, по завершенні навчання, повинен мати відповідні знання англійської мови, щоб правильно інтерпретувати і передавати повідомлення, що мають відношення до безпеки судна.

### **8.3. Ознайомлення з декларацією з охорони судна**

Декларація з охорони визначена в Постанові 1, Главі XI-1 SOLAS де описана її функція, ініціатори створення, хто повинен її підписати, коли вона має бути завершена. Є типова Декларація з охорони судна, яка надається у Додатку 1 Частини В Кодексу ISPS, вона може бути корисна для слухачів в підведенні підсумків про її сутність і використання.

### **8.4. Оповіщення щодо подій з охорони судна**

Слухачі повинні усвідомити, що про всі випадки, пов'язані з охороною судна, потрібно повідомити відповідно до певних вимог до звітності. Викладачі повинні забезпечити вивчення декількох типових випадків, пов'язаних з охороною судна, з подальшим практичним проведенням доповідей про ці випадки, обговоренням та поясненням, як це відбуватиметься. Слухачі повинні отримати певні знання про протоколи, для того, щоб вміти повідомити про піратство і збройне пограбування суден

### **8.5. Впровадження заходів з охорони судна**

Ґрунтуючись на розумінні, отриманому з попередніх розділах цього курсу, слухачі повинні бути готові синтезувати вимоги та Плани в реальні дії, такі як: перевірка охорони судна, контроль доступу на судно, перевірка ідентифікація та підтвердження використання посвідчень особи, контроль палуби, районів прилеглих до вантажу, оточення судна, і т.і.

## **9. Готовність до надзвичайних ситуацій, навчання, і вправи.**

### **9.1. Планування на випадок надзвичайних ситуацій.**

Ця частина курсу пов'язана з процедурою планування заходів для різних непередбачених обставин, пов'язаних з тероризмом та іншою злочинною діяльністю, які можуть виникнути в морських умовах. Повинні бути обговорені можливі відповідні заходи у разі загроз вибуху бомби, піратства, озброєного пограбування, нальотах, викраденнях та інших подібних подіях.

### **9.2. Навчання та тренування**

До учасників навчання повинно бути доведено, що метою тренувань і навчань є забезпечення того, щоб судовий персонал володів усіма покладеними на нього обов'язками з охорони, на всіх рівнях, і у визначенні будь-яких, пов'язаних з безпекою недоліків, які необхідно усунути. Слухачі повинні дізнатися, що ефективно впровадження положень Плану забезпечення безпеки судна вимагає, щоб навчання були проведені, принаймні, один раз у три місяці. Крім того, у випадках, де більше ніж 25 % персоналу судна було замінено, в будь-

який момент, з персоналом, який раніше не брав участі ні в яких навчаннях на цьому судні протягом минулих 3 місяців, навчання має бути проведено протягом одного тижня після заміни. Персонал судна, що навчається повинен перевірити індивідуальні елементи плану, такі як:

- пошкодження, або загибель судна або портового споруди, наприклад, вибуховими пристроями,
- підпал, саботаж або вандалізм;
- викрадення або захоплення судна або людей на борту;
- напад озброєних грабіжників;
- фальшування вантажу, наявного суднового обладнання, систем або суднових запасів;
- не санкційований доступ на судно або його використання, включаючи присутність безквіткових пасажирів;
- контрабанда зброї або обладнання, включаючи зброю масового знищення;
- використання судна, для проникнення людей, які мають намір викликати інцидент пов'язаний з безпекою судна або суднового обладнання;
- використання самого судна, як зброї або засобу нанесення збитків або руйнування;
- нападу з морського боку, у той час як судно лежить в дрейфі або стоїть на якорі;
- нападу, в той час коли судно знаходиться у відкритому в морі.

Різні види вправ, які можуть включати в себе участь *CSOs*, *PFSOs*, відповідних органів Урядів що домовились, а також *SSOs*, якщо такі є, повинні проводитися принаймні один раз в календарному році, з інтервалом не більше 18 місяців між вправами. Ці вправи повинні перевірити зв'язок, координацію, доступність ресурсів і реагування. Ці вправи можуть бути:

- реальними повномасштабними;
- настільними модельованими або проведеними у вигляді семінару;
- об'єднаними з іншими вправами - суміщеними з пошуком і рятуванням або навчанням по надзвичайним ситуаціям.

### 9.3. Оцінка підготовки та тренувань

Слухачі повинні бути проінформовані, що в кінці кожної вправи та тренування *SSO* буде розглядати результати для забезпечення виправлення визначених помилок або недоліків. Всі співробітники, що беруть участь у навчаннях надають свої коментарі по ефективності навчань та тренувань *SSO*.

## 10. Управління охороною судна

### 10.1. Документація і звіти

Спираючись на главу XI-1, Правило 5, і главу XI-2 Конвенції СОЛАС викладач знайде достатньо посилань і прикладів, необхідних документів, та вимог до ведення обліку. На Міжнародне свідоцтво про охорону судна повинен



бути зроблений основний акцент. Записи у Журнал безперервної реєстрації історії судна, а також звіти, що охоплюють діяльність в плані охорони судна, повинні зберігатися на борту протягом певних періодів часу, які визначаються адміністраціями. Стаття 10 частина Кодексу ОСПС є корисною на предмет записів.

## **10.2. Моніторинг та контроль**

Тут у центрі уваги - моніторинг Плану охорони судна. Правильне адміністрування Плану показує, що *SSO* слід розглядати планування охорони судна, визначати його ефективність та актуальність з плином часу.

## **10.3. Аудити та перевірки охорони судна**

Аналогічним Кодексу ISM способом, ІМО вимагає проведення аудитів та перевірок для оцінки ефективності Плану охорони судна в усіх відношеннях. Кодекс ОСПС забезпечує достатньо матеріалів для навчання в цій галузі.

## **10.4. Повідомлення про невідповідності.**

Перевірки, інспекції та періодичні огляди, що вимагає Кодекс ОСПС, звертають увагу на засоби ідентифікації, спілкування, і усунення невідповідностей. Обидва *SSO* та *CSO* відіграють ключову роль у цих зусиллях по підтриманню Плану охорони в оптимальному стані.

# **11. Навчання та тренування з охорони судна**

## **11.1. Вимоги до підготовки**

Навчання слухачів вимогам, викладеним у відповідності з Кодексом ОСПС та поправками 2010 року до Кодексу STCW, повинно бути узагальненим. Викладачі повинні уточнити вимоги до претендентів, що навчаються, і підкреслити, що при навчанні різних осіб, що беруть участь в морській безпеці, необхідним є чітке усвідомлення відповідальності, що лежить на них.

\*Підготовку слухачів слід вести, урахувавши їх рівень знань, практичних навичок та досвіду роботи на початок навчання. При підготовці Офіцерів з охорони судна, які мають досвід виконання обов'язків *SSO*, можливо використовувати метод співбесіди. Лекції, демонстрування відеоматеріалів, приведення практичних прикладів будуть допомагати в придбанні необхідних знань.

## МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА (ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ)

Для теоретичної підготовки використовується окремий навчальний клас або класи, в кожному з яких є в наявності:

- одна дошка з письмовим приладдям;
- один демонстраційний стіл;
- столи та стільці для усіх слухачів, що забезпечують можливість для конспектування;
- необхідна для навчального процесу кількість навчально-методичних посібників;
- відповідні навчально-демонстраційні матеріали (стенди, плакати, слайди, фотографії);
- DVD-, або відео-, або проєкційна апаратура. Використання в навчальній підготовці проєктора або будь-якого іншого засобу відображення інформації не виключає обов'язкову наявність у навчальному класі вищезазначеного навчально-демонстраційного матеріалу (плакатів, стендів).

У навчальному класі розміщений такий мінімальний набір демонстраційних плакатів (стендів):

- схема судна з нанесенням небезпечних у плані охорони районів та секторів;
- заходи щодо спостереження за особами на борту та біля судна;
- порядок фізичного огляду осіб;
- структура суднового плану охорони;
- суднове обладнання з охорони;
- індивідуальні засоби захисту або муляжі (балістичний шолом, бронежилет, розвантажувальний пояс, протигаз, електричний шокер, штурмова граната, газовий балончик, газовий пістолет тощо);
- схеми потенційно небезпечних районів навколо судна;
- карта найбільш небезпечних щодо піратства районів;
- схема морського регіону біля узбережжя Сомалі;
- схема проведення суден караванами;
- схема взаємодії з військовими кораблями охорони;
- порядок подання сигналу лиха у разі захоплення піратами або атаки судна;
- схема місць-сховищ на судні для екіпажу у разі захоплення суден піратами;
- сигнали небезпеки, які подаються під час захоплення або атаки судна піратами або терористами;
- схема встановлення захисту з колючого дроту на судні;
- схема встановлення захисту з електричної огорожі на судні;
- схема різних видів детекторів;
- схема дальньодистанційної акустичної гармати;

- схема лазерної установки.

До складу Обладнання входять різні види технічних засобів (або їх муляжі, або їх зображення на плакаті з описом), які використовуються з метою охорони як на судні, так і на березі, зокрема:

- автоматична ідентифікаційна система (АІС);
- суднова охоронна станція подачі сигналу;
- різні закриття та задраювання;
- портативні радіостанції;
- обладнання Глобальної морської системи зв'язку у разі лиха та для забезпечення безпеки (ГМЗЛБ);
- система телеспостереження;
- апаратура для виявлення вторгнень;
- металодетектор;
- детектор вибухових речовин;
- устаткування для огляду багажу шляхом сканування;
- пристрій для подання загальносуднової тривоги;
- дальньодистанційна акустична гармата;
- колючий дріт;
- електрична огорожа;
- водяні та пінні стволи.

Приміщення класу відповідає встановленим в Україні санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам, нормам і правилам.

Мінімальна площа на одного слухача у класі не менше ніж 2,4 кв. м.

У класі є в наявності набір DVD або відеофільмів, рекомендованих ІМО для підготовки з охорони судна (або аналогічні), зокрема:

1. International Business Solution «The Security Code»;
2. International Business Solution «Seaboard Security Training»

У разі використання публікацій та плакатів в електронному вигляді робочі місця в навчальному класі забезпечені персональними комп'ютерами, які дозволяють зчитування інформації з електронних носіїв.

## ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Визначення «Небезпечний інцидент».
2. Визначення «Призначений орган влади».
3. Визначення «Визнана у галузі охорони організація».
4. Визначення «Компанія».
5. Визначення «Портові засоби».
6. Визначення «Офіцер з охорони судна».
7. Визначення «Офіцер з охорони Компанії».
8. Визначення «Офіцер з охорони портових засобів».
9. Визначення «План охорони судна».
10. Визначення «Рівень охорони 1».
11. Визначення «Рівень охорони 2».
12. Визначення «Рівень охорони 3».
13. Визначення «Піратство».
14. Визначення «Озброєне пограбування».
15. Визначення «Об'єкт пошуку».
16. Сучасні загрози для безпеки морських суден.
17. Вимоги Конвенцій ООН «Про відкрите море 1958 року ст. 15» та «По морському праву» 1982 року ст. 101 «Про втручання з метою боротьби з піратством».
18. Вимоги циркулярного листа MSC./Circ.623/Rev.1 від 27.05.1999 року «Піратство та озброєні пограбування».
19. Вимоги резолюції ІМО 922 від 29.11.2001 року «Кодекс практики розслідування актів піратства та озброєних пограбувань».
20. Вимоги «Акту США з питань безпеки морських перевезень» 2002 року.
21. Вимоги Резолюції MSC.136(76) від 11.12.2002 року «Прийняття експлуатаційних вимог до суднової системи сповіщення».
22. Вимоги Резолюції MSC.140(76) від 06.12.2002 року «Рекомендації з захисту каналу передачі даних АІС на УКХ».
23. Зміст поправок до глави V Конвенції SOLAS стосовно термінів впровадження системи АІС на судах, прийнятих на Дипломатичній конференції з морської безпеки 13.12.2002 року.
24. Зміст поправок до глави VI Конвенції ПДНВ 1978 року стосовно мінімальної компетенції до видачі посвідчення фахівця особам командного складу судна відповідальних за охорону, прийнятих на Манільській конференції ІМО 25.06.2010 року.
25. Вимоги Циркулярного листа MSC./Circ.1072 від 05.06.2003 року «Керівництво по судових системах сповіщення».
26. Конвенція МОП № 108 від 19.06.2003 року «Про єдину форму посвідчення особи моряка».
27. Зміст нової глави XI-2 Конвенції SOLAS.
28. Застосування нової глави XI-2 Конвенції SOLAS.
29. Цілі та застосування Кодексу ОСПЗ.

30. Зміст Частини А Кодексу ОСПЗ.
31. Зміст Частини В Кодексу ОСПЗ.
32. Резолюція MSC.129(75) від 21.05.2002 року «Безпека на морі та зв'язок, що відноситься до безпеки».
33. Визнані у галузі охорони організації та їх повноваження.
34. Циркулярний лист MSC./Circ.623/Rev.1 «Про зміст записів з безпеки».
35. Процедури з оформлення нелегальних пасажирів.
36. Процедури з оформлення виявлених наркотиків.
37. Процедури дій екіпажу судна під час нападу піратів.
38. Суть і походження терористів.
39. Моделі осіб терористів.
40. Базові якості терористів.
41. Базові мотиви діяльності терористів.
42. Участь жінки в терактах. Фемінізм.
43. Заходи з контролю за працівниками за контрактом, торговими представниками, консультантами, журналістами і репортерами, відвідуючими судно.
44. Заходи з вивчення індивідуальних схильностей членів екіпажу.
45. Заходи з управління неорганізованим натовпом.
46. Основні чинники, які необхідно враховувати при дії на неорганізований натовп.
47. Способи впливу на неорганізований натовп.
48. Класифікація вибухових пристроїв.
49. Джерела живлення ВУ, детонатори.
50. Підрозділи ВУ та способи приведення їх в дію.
51. ВУ-пастки та сюрпризи.
52. Способи доставки ВУ на судно.
53. Демаскуючі ознаки ВУ.
54. Способи виявлення ВВ і ВУ.
55. Запальні речовини, їх ділення на групи.
56. Головна мета догляду як пошуковій діяльності.
57. Особливості догляду, його об'єкти.
58. Види догляду.
59. Процедури з обстеження судна.
60. Ознаки, що визначають наявність у людини заборонених предметів.
61. Проведення персонального огляду.
62. Специфіка групового догляду.
63. Необхідність повторного догляду.
64. Організація пошуку ВУ.
65. Тактика догляду.
66. Система тактичних прийомів пошуку прихованих об'єктів.
67. Загрози судну згідно Правил 7 глави XI-2 SOLAS.
68. Розпізнавання і виявлення ВВ і зброї.
69. Непрямі ознаки визначення прихованої зброї
70. Порядок складання протоколу про проведення догляду
71. Організація догляду службових приміщень.

72. Інструкція пошуковій команді з виявлення ВУ.
73. Загальні обов'язки суднової Компанії з охорони.
74. Вимоги до підготовки офіцера з охорони Компанії.
75. Вимоги до підготовки офіцера з охорони судна.
76. Обов'язки Компанії за поданням інформації капітанові з експлуатації судна.
77. Оцінка охорони судна.
78. Елементи, що становлять визначення оцінки охорони судна.
79. Залучення експерта для складання оцінки охорони судна.
80. Інформація, необхідна для проведення оцінки охорони.
81. Можливі загрози, враховуючи можливість небезпечних інцидентів на рівні охорони.
82. Вимоги до плану охорони судна.
83. Доступ на судно за рівнем охорони 1.
84. Доступ в обмежені зони за рівнем охорони 1.
85. Обробка вантажу за рівнем охорони 1.
86. Доставка суднових запасів за рівнем охорони 1.
87. Обробка не супроводжуваного багажу за рівнем охорони 1.
88. Спостереження для охорони судна за рівнем охорони 1.
89. Доступ на судно за рівнем охорони 2.
90. Доступ в обмежені зони за рівнем охорони 2.
91. Обробка вантажів за рівнем охорони 2.
92. Доставка суднових запасів за рівнем охорони 2.
93. Обробка не супроводжуваного багажу за рівнем охорони 2.
94. Спостереження для охорони судна за рівнем охорони 2.
95. Доступ в обмежені зони за рівнем охорони 3.
96. Доступ в обмежені зони за рівнем охорони 3.
97. Обробка багажу за рівнем охорони 3.
98. Доставка суднових запасів за рівнем охорони 3.
99. Обробка багажу, що не супроводжується за рівнем охорони 3.
100. Спостереження для охорони судна за рівнем охорони 3.
101. Укладення декларації про охорону судна з офіцером з охорони портових засобів.
102. Виконання екіпажом обов'язків з охорони судна.
103. Проведення навчань з виконання судового плану охорони.
104. Відповідальність капітана згідно нової глави XI-2 Конвенції SOLAS, правила 8.
105. Організація охорони портових засобів.
106. Посвідчення та сертифікація з охорони судна. Види перевірок.
107. Видача Міжнародного посвідчення з охорони судна.
108. Видача тимчасового Міжнародного посвідчення з охорони судна.
109. Заходи з контролю згідно правила 9 глави XI-2 SOLAS.
110. Порядок представлення Урядами державного прапора судна інформації ІМО, згідно правила 13 глави XI-2 SOLAS.
111. Зобов'язання договірних Урядів у відношенні охорони.

112. Ведення судових записів по охороні.

113. Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування осіб командного складу, відповідальних за охорону праці, згідно глави VI Конвенції ПДНВ розділу А-VI/5 Кодексу ПДНВ.

114. Керівництво відносно підготовки осіб командного складу відповідальних за охорону згідно глави VI Конвенції ПДНВ розділу В-VI/5 Кодексу ПДНВ.

115. Вимоги до компетентності осіб командного складу, відповідальних за охорону судна згідно глави VI Конвенції ПДНВ, розділів А-VI/5 і В-VI/5 Кодексу ПДНВ.

116. Положення перехідного періоду з охорони судна згідно глави VI Конвенції ПДНВ розділу А-VI/5 Кодексу ПДНВ.

## ЛИСТ ОЗНАЙОМЛЕННЯ

ПІБ	Посада	Термін ознайомлення	Підпис	Дата ознайомлення